

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2011. gada 19. novembris – 25. novembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 44 (1222)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Lai Latvija pastāvētu mūžīgi!

Valsts prezidenta Andra Bērziņa uzruna tautiešiem
Latvijas Republikas 93. gadadienā

Labdien, godātie tautieši! Visi, kam Latvijas vārds un nākotne ir svarīgi! Lai arī cik tālu no Latvijas jūs šobrīd atrastos, lai arī kādi būtu iemesli, kāpēc un kad jūs esat atstājuši Latviju, tuvojoties 18. novembrim, jūs noieņiet atcerāties savu Tēvzemi.

Ko katram no mums nozīmē Latvija? Tā ir mūsu dzimtene. Citiem tā atgādina bērnību, citiem – skolas gadus, vecākus, vecvecākus, Latvijas laukus. Latvija visiem saistās ar skaistu dabu, gudriem un strādīgiem cilvēkiem, un šī spēja latviešiem ir saglabājusies un arī jāattīsta.

Kas šajā laikā noticis Latvijā, kur mēs atrodamies, kur mēs dodamies? Pasaules lielā nenoteiktība un Eiropas nestabilitāte tomēr nav ietekmējusi Latvijas attīstību pēdējā gadā. Mēs esam sasnieguši pietiekamu stabilitāti, lai varētu droši skatīties nākotnē, lai varētu sākt Latvijas izaugsmes ceļu. Latvija un Baltija kopumā šajā brīdī ir viens no stabilākajiem pasaules punktiem, kur var sākt investēt un kas būs konkurētspējīgs ne tikai Eiropā, bet visā pasaulē.

Ja mēs spēsim visus jūsu prātus un zināšanas kaut daļēji šeit piesaistīt un realizēt, tad Latvijas vārds būs mūžīgs.

Tas, ka Latvija ir sasniegusi stabilitāti, vēl nenozīmē, ka šeit viss ir padarīts. Mums būs jāpieliek ļoti lielas pūles, lai nodrošinātu

darbavietu pieaugumu, jo Eiropas tendence - darbaspēka mobilitāte - ir realitāte. Lai Latvijā radītu daudz jaunu darbavietu, mums daudz kas jāizdara, un tas prasīs ilgāku laiku, vairākus gadus un arī visu jūsu kopējo ieguldījumu. Sevišķi to ieguldījumu, kas saistīts ar zinātni, lai Latvijā mēs varētu radīt tādu attīstību, kas būtu ilglaicīga un ilgtspējīga pasaules kontekstā. Kaut ekonomiskā stabilitāte ir sasniegta, būs nepieciešams krietni ilgāks laiks, lai radītu šeit darbavietas dažādu profesiju pārstāvjiem, cilvēkiem ar dažādu dzīves pieredzi.

Lai izvēlētos pareizāko ceļu, ļoti svarīga ir visu jūsu līdzdalība

gan ar padomu, gan ar zināšanām, gan arī iespējām piedalīties tieši – gan ar investīcijām, gan pašiem esot šeit, atdodot to pieredzi, ko esat uzkrājuši pasaulē. Tāpēc es gribētu pateikties mūsu pieredzējušiem diplomātiem, kas dažādās pasaules vietās aktīvi informē par Latviju un parāda arī tos ceļus, kuri varētu mums būt svarīgi nākotnē.

Es novēlu visiem vienmēr atcerēties Latviju un katram darīt visu iespējamo, lai Latvija pastāvētu mūžīgi!

Es sveicu visus Latvijas 93. gadadienā! Aicinu gan savās domās, gan darbos piedalīties Latvijas nākotnes veidošanā. Dievs, svētī Latviju!

Čikāgas Piecīši - 2011. gada Pasaules brīvo latviešu apvienības laureāti

No kreisās: Janīna Ankipāne, Alberts Legzdīns, Armands Birkenš, Loris Vuda, Alnis Cers, Uldis Streips

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) biedru organizācijas 2011. gadā PBLA balvu piešķirušas ansamblim Čikāgas Piecīši par pusgadsimta veiksmi

ar humoru un sirsniņu atspoguļot dziesmās latviešu tautas priekus, bēdas un ilgas tā laika notikumu plūsmā.

(Vairāk lasiet 7. lpp.)

PBLA Kultūras fonda apbalvojumi 2011. gadā

Goda balva

Ērikam Dzenim (Kanadā) par mūža ieguldījumu latviešu tēlotājmākslas radīšanā un popularizēšanā.

Arvidam Purvam (Kanadā) par mūža ieguldījumu latviešu mūzikā.

Goda diploms

Nikolajam Bulmanim (Kanadā) par rakstu kopojumu *No vienas puses tā...*

Mārai Cellei (ASV/Latvijā) par atmiņu grāmatu *Ilgais ceļš māju*.

Gundaram Ķeniņam Kingam (ASV) par ilggadēju darbu Latvijas ekonomikas jomā.

Jurim Sileniekam (ASV) par mūsdienu latviešu literatūras kritiku periodikā un grāmatās.

Kārlim Zvejniekam (ASV) par prozas grāmatu *Zelta cauna*.

Krišjāna Barona prēmija

Jurim Kronbergam (Zviedrijā) par dzejoļu krājumu *Trimdas anatomija*.

Atzinības raksts

Vijai Spoģei-Ērdmanei (Austrālijā) par mūža ieguldījumu latviešu teātra vizuālā ietēra izveidošanā.

Dainai Jaunbērziņai (Austrā-

lijā) par ilggadēju Sidnejas Latviešu viru koļa vadību un jaunatnes iesaistīšanu koļa dziedāšanā.

Bruno Krūmiņam un redakcijas kolēģijai (Austrālijā) par trimdas vēstures dokumentācijas grāmatu *Footprints. Latvians in South Australia*.

Prof. Dr. János Pusztay (Ungārijā) par izcilieņiem nopelniem latviešu valodas apgušanas veicināšanā ungāru studentiem.

Gundaram Rullim (Zviedrijā) par skaņu ierakstu *Alis P - "Uz priekšu"*.

Ilsei Zandstrai (Kanadā) par grāmatu *The Amber Coast: A Latvian Family's Journey*.

* Grāmata iznākusi Latvijas apgādā *Mansards*

** Grāmatas iznākušas apgādā VESTA-LK, kas ir laikrakstu *Laiks* un *Brīvā Latvija* pilnvarotais izdevējs Latvijā

Lāčplēša dienā pie Rīgas pils mūra

Foto: Imants Urtāns

LĀČPLĒŠA ATCERES DIENA LONDONĀ

Anglijas Daugavas Vanagu Londonas nodaļa svētdien, 2011. gada 6. novembrī, pieminēja Lāčplēša dienu. Nodaļas priekšsēdis Jānis Gravenieks savas nodaļas biedrus uzrunāja šādiem vārdiem:

1919. g. 11. novembris

*Uz ežiņas galvu liku,
Sargāj' savu tēvu zemi;
Labāk manu galvu ņēma
Nekā manu tēvu zemi.*

Lāčplēša Kara ordeņa nolikuma zem virsraksta „Nopelni, par kuriem piešķir Lāčplēša ordeni” lasāms: „Lāčplēša Kara ordeni piešķirot, neievēro ne ieņemamo augsto stāvokli, ne agrākos nopelnus miera gaitās, nedz arī parastos apstākļos dabūtos ievainojumus. Lāčplēša Kara ordeņa nozīmes piešķir vienīgi par kara nopelniem un tikai tam, kas izpildījis savu pienākumu pret valsti ar ārkārtīgi grūtiem, izcilie varoņdarbiem – par godu un slavu Latvijai, tam, kas, acīm redzamas nāves briesmas nicinādams, apzinīgi un pašai ziedzīgi briesmās un grūtībās dodoties, izdarījis savrupu un ar pilnām sekmēm izcilu varoņdarbu, kuŗš devis nepārprotamu un acīm redzamu labumu valsts drošības vai kara panākumu ziņā. Šādu varoņdarbu var izdarīt kā kara, tā arī

miera laikos, kā pēc priekšniecības pavēles, tā arī pēc paša ierosmes.”

Lāčplēša Kara ordenim bija trīs šķiras (pakāpes). Apbalvošanu sāka ar ordeņa zemāko – III šķiru. Ordeņa II šķiru varēja piešķirt tikai III šķiras LKO kavalieŗiem, bet I šķiru – II šķiras kavalieŗiem.

Kopumā tika izsniegti 2146 LKO, no tiem 11 I šķiras, 61 II šķiras un 2074 III šķiras ordeni. Ar III šķiras ordeni apbalvotas arī trīs sievietes – Valija Veščunas-Jansone, Lina Čanka-Freidenfelde, Eliza Žiglēvica. Tas bija pats pēdējais Lāčplēša Kara ordenis, ko sieviešu palīdzības korpusa darbiniece, studente Eliza Žiglēvica saņēma 1928. gadā par izrādīto varoņību 1919. gada oktobrī. Pēc Elizabes Žiglēvicas nevienam Lāčplēša Kara ordenis nav piešķirts, bet J. Gravenieka ieskatā tas nenozīmē, ka Lāčplēša gars ir miris un latviešu tautā vairs nav atrodams.

Atgriezīsimies pie Lāčplēša Kara ordeņa nolikuma, aicināja J. Gravenieks, uzsvēŗot tikai tos vārdus, kas var attiekties arī uz tiem, kuŗi ir pelnījuši atzinību, kaut arī nav nesuši šauteni uz pleca, proti: LKO var piešķirt „[...] tam, kas, acīm redzamas nāves briesmas nicinādams, apzi-

nīgi un pašai ziedzīgi briesmās un grūtībās dodoties, izdarījis savrupu [...] izcilu varoņdarbu. [...] Šādu varoņdarbu var izdarīt kā kara, tā arī miera laikos, kā pēc priekšniecības pavēles, tā arī pēc paša ierosmes.” Nodaļas priekšsēŗa ieskatā viens no cilvēkiem, kuŗš atbilst nule citētiem vārdiem un kuŗš pilnā mērā parādījis Lāčplēša garu, ir **Gunārs Astra**.

Šogad 22. oktobrī Gunāram Astram būtu izpildījuŗies 80 gadi.

1958. gadā G. Astra iepazinās ar amerikāņu diplomātiem, un šī satikšanās mainīja viņa dzīvi. 1961. gadā G. Astru apsūdzēja spiegoŗanā, dzimtenes nodevībā un pretpadomju aŗitācijā un propagandā. Viņam piesprieda 15 gadus ieslodzījumā un mantas konfiskāciju. Soda G. Astra izcietā Mordovijas APSR un Permas apgabalā. Pēc soda izcieŗanas viņš atgriezās Latvijā.

Atgriezīsimies pie 1976. gada, G. Astra neatteicās no saviem uzskatiem. 1983. gadā viņu apcietināja otrreiz un tiesāja par „pretpadomju” literāturā (Džordža Orvela „1984”, Anšlava Eglīŗa „Laimīgie” un „Piecas dienas”, Ulŗa Ģērmaņa „Latvieŗu tautas piedzīvojumi”, Agņa Baloŗa „Baltijas republikas Lielā

Tēvijā kara priekŗvakarā” u.c.) glabāŗanu, pavairoŗanu un izplatīŗanu. Nonākot uz apsūdzēto sola, G. Astram nevarēja būt nekādu illūziju ne par spriedumu, ne par to, kas viņu gaida pēc tam. Vāŗakam cilvēkam jau lēŗerī pavadītie gadi būtu iedzinuŗi pienācīgo „cieņu” pret PSRS represīvo spēku, taču G. Astra no savas pāŗliecības neatteicās. Tieŗi pretēji. Tajā brīdī, par spīti padomju tiesneŗa, prokurora un čekistu meliem un draudiem, viņš savu sirdsapziņu nenodeva. Taču pats svarīgākais bija tas, ka laikā, kad gan viņa personiskajā, gan tautas dzīvē šķita tuvojami visbezcerīgākie laiki, viņš apliecināja, ka nav zaudējis cerību: 1983. gada 15. decembrī tiesā Gunārs Astra teica savu „pēdējo vārdu”, nobeidzot to šādi: „Es ticu, ka šis laiks izgāis kā ļauns murgs. Tas dod man spēku ŷeit stāvēt un elpot. Mūsu tauta ir daudz cietusi un tāpēc iemācījusies un pāŗcietis arī ŷo tumŗo laiku.”

Astram kā recidīvistam piesprieda septiņu gadu ieslodzījumu seviŗķā režīma kolonijā un piecus gadus noņemīņumā. Ieslodzījumu viņš izcietā Permas apgabalā.

1988. gada 1. februāŗi G. Astru atbrīvoja no apcietinājumā, taču

tā paŗa gada 6. aprīlī viņš nomira slimnīcā Ļeņingradā, iespējams, PSRS Valsts droŗības komitejas darbinieku saindēts.

Kā rāda tiesā teiktā pēdējais vārds, G. Astra savā dziļākajā būtībā bija ne tikai drosmīgs cilvēks. Viņš bija arī optimists. Cilvēks, kuŗš ticēja labākai nākotnei, par spīti bezgala nomācoŗajai tagadnei. Tieŗi ŷo īpaŗību dēļ G. Astra ir nozīmīgs ne tikai kā vēsturiska persona, bet arī kā dzīvs paraugs ŷodienai un nākotnei.

Taču ir cilvēki, kuŗi nespēj attāpties un piesātinā sabiedrisko telpu ar vaimanām par to, ka arī tagad piedzīvojam kādu „ļānu murgu”. Tieŗi ŷiem glēvājiem pesimīstiem ir izdevīgi aizmirst G. Astru, jo viņa paraugs vēstī, ka mums nav tiesību nolaist rokas un padoties.

Gunāru Astru 1988. gada 19. aprīlī apglabāja Rīgā, II Meŗa kapos. Par bēŗēm ziņoja *Radio Brīvā Eiropa* un *Amerikas Bals* un aicināja visus piedalīties. Saņākusī tauta (apm. 10 tūkŗtoŗi cilvēku) Astras kapu aizbēŗa ar rokām (pēc Vikipēdijas).

Atceres akts beidzās, visiem noskatoties videofilmu *Latvijas okupācija (1917. – 1953.)*.

Jāņa Gravenieka teikto atstāstījusī **M. V. Grunts**

”No bedres esam ārā” – Atis Lejiņŗ Stokholmā

Sestdien, 29. oktobrī, Stokholmā pulcējamies Zviedrijas Latvieŗu pensionāŗu biedrības sarīkojumā LPK telpās, lai noklausītos deputāta Ata Lejiņa referātu par viņa pieredzi, strādāŗot 10. un 11. Saeimā. Bija sanācis neparasti daudz apmeklētāju. Atklāŗot sanāksmi, es minēju arī, ka ŷis, iespējams, būs pēdējais mūsu biedrības patstāŗīgi izkāŗtotais sarīkojums, – paŗreiz jau ir iesāktas pāŗrunas starp abām mūsu pensionāŗu biedrībām - ZLPB un Pensionāŗu biedrību Aprūpe - sakarā ar abu biedrību jau sen iecerēto apvienoŗanos. Beidzot esam nonākuŗi līdz konkrē-

tiem priekŗdarbiem, lai ŷo projektu varētu celt priekŗā attiecīgo biedrību pilnsapulcēs nākamā gada sākumā.

Pēc tam apsveicu mūsu Rīgas viesi Ati Lejiņu. Viņš mums daudziem jau ir pazīstams kā agrākais stokholmietis, – 1991. gadā viņš pāŗcēŗas uz dzīvi Rīgā. Dzimis gan Atis ir Austrālijā, tātd īsts kosmopolīts, izbraukājis pat Afganistānu. Jau Stokholmā viņš bija iesaistīties sabiedriskā darbā, piedaloties latvieŗu sociāldemokratu grupā. Viņš bija arī viens no Latvijas Tautas frontes dibinātājiem 1989. gada martā Stokholmā. Atis Lejiņŗ ir arī vairāku grāmatu autors, no kuŗām

pazīstamākā ir ”Gorkija iela 11”. Bet tagad viņš ir ievēŗts gan 10., gan 11. Saeimā no apvienības *Vienotība*. Par ŷo savu pieredzi viņš bija paredzējis mums stāstīt savā referātā.

Atis Lejiņŗ uzstājās kā labs orātor, ar dzīvu izteiksmi brīvi uzrunāŗot klausītājus. Mēģināŗu ŷeit atstāstīt, ko uztvēŗu par svarīgāko. Referents iesāka ar mazu vēsturisku pāŗskatu, lai izgaismotu jautājumu par neseno Saeimas atlaistānu. Vispirms viņš atgādināja, ka 1940. – 1945. gadā Latviju bija spiesti atstāt - gan deportēti, gan bēŗu gaitās - tūkŗtoŗiem iedzīvoŗāju, galvenokārt no vidusšķiras. Un arī pēc 1991. gada, kad valsts tika atjaunota, vidusšķira pēc okupācijas bija izzudusi. Daļēji tas ir devis iespēju izauŗt spēcīgiem oligarhiem. Jautājums par krīzēm – kā Latvija uz tām reaģē. Kad pag. gs. 30. gadu sākumā vispāŗējā krīze skāŗa Latviju, nāca reakcija ”Saeima neiet”, kas veicināja Kāŗļa Ulmaņa apvērsumu ar Saeimas likvidēŗanu, apcietinot daļu deputātu. Tāpat tagad, pēc 2008. - 2009. gada milzu ekonomiskā kritiena Latvijā, atkal bija reakcija ”Saeima neiet” un Zatlers jutās spiests atlaist Saeimu. Taču krīzes pamatā bija Amerika, no turienes uz Latviju bija pāŗnākusī t.s. radoŗā pieceja, kad bankas piešķīŗa aizdevumus tādiem cilvēkiem, kuŗi nespēja tos atmaksāt.

Bet kas tagad notiek Latvijā? Ir saņemti lieli aizdevumi, gan no Starptautiskā valūtas fonda, gan no ES. Financīālā situācija nu jau ir stingri uzlabojusies, tā ir daudz labāka nekā grieķiem. Kaut arī Latvijā bijis lie-

lāks iekŗzemes kopprodukta kritiens nekā Igaunijā vai Lietuvā, pieaugums kopŗ pagājuŗā gada tagad ir 4%. 2014. gadā plāno ieviests eiro. Arī krīzes apstākļos rēŗulāŗi izmaksātas pensijas, un 2013. gadā tās paredzēts paaugstināt.

Pievēŗsim partiju politikai, Atis Lejiņŗ sniedza īsu pāŗskatu par pēdējo mēneŗu notikumiem. Kad Zatlers nācis klajā ar lēŗumu atlaist Saeimu, *Vienotība* tam piekritusi, – esot kopīgs mērķis cīnīties pret korupciju un veicināt tiesiskumu. Iepriekŗējās valdības koalīcijas locekļiem balsojot pret tiesiski izvīŗzītiem kandidātiem, valdība bija nonākusī strupcēļā. Atbalstot Zatleru, bija cerība, ka viņš pievienosies *Vienotībai*, un tas būtu bijis pats labākais. Taču cerība diemŗēl nepiepildījās. Ka zināms, Zatlers nodibināja savu partiju – Zatlera Reformu partiju (ZRP) un nolēma sadarboties ar *Saskaņas centru*. Kad ŷo rīcību viņam pāŗmeta, Zatlers pateica jau par apsmieklu kļuvuŗos vārdus: ”Mums tikai ar tankiem var likt mainīt lēŗumu par SC uzņemŗanu koalīcijā.” Kaut arī Zatlers atvainojies, gluŗi kā ŷoks nākusī ziņa, ka seŗi ZRP biedri no viņa partijas izstājusies. Zatleru neievēŗēja par Saeimas priekŗsēdi, ŷo amatu atkāŗtoti ieguva Solvita Āboltīņa no *Vienotības*. Tad nu beidzot 25. oktobrī atkāŗtoti ievēŗlēts Ministru prezidents Valdis Dombroŗskis varēja sastādīt valdību – *Vienotība* koalīcijā ar Zatlera Reformu partiju un Nacionālo apvienību.

Pēc sirsnīgiem aplausiem ieinteresētā publika varēja uŗdot jautājumus, no kuŗiem daŗos

ieskanējās izbrīns par tik optimistisku skatījumu uz Latvijas ekonomisko stāvokli. Kāds, piemēŗam, vaicāja par eksportu. Atbildē dzirdējam, ka Latvija daudz eksportē uz Vāciju – pakalpojumu, apstrādatu koksni, elektroniku. Cits jautājums bija par satraucoŗo demografisko stāvokli. Atis Lejiņŗ atbildēja, ka tas patieŗām paŗreiz esot viens no valdības svarīgākiem uzdevumiem - kā novēŗst iedzīvoŗāju skaita samazināŗanos. Konkrēti viņš diemŗēl nevarēja pavēŗst neko citu kā tikai par 2013. gadā plānoto reformu dzimstības celŗšanai – par katru nākamā bēŗnu pēc pirmā ģimenei samazināŗies nodokļi. Vēŗ interesants jautājums tika uŗdots par krievu pavalstnieku ierosināto grozījumu likumā par latvieŗu valodu kā valsts valodu. Un atkal Atis Lejiņŗ mūs mierināja, - lai likumu grozītu, vajadzīgas 2/3 deputātu balsu, un tas nu nekādi neesot iespējams. Uz jautājumu, kur palikuŗi sociāldemokrāti, saņēmām atbildi, ka LSDSP vēŗ pastāvat kā partija, vēŗēŗšanās piedalījusies, bet ar tik vājiem un maz pazīstamiem spēkiem palikusi ārpus Saeimas, un neesot arī nekādu izredzu, ka tuvākā laikā kas mainītos.

Sajūsmināti mēs atkal aplaudējam – sen nebijām dzirdējuŗi tik cerību pilnus vārdus par stāvokli mūsu zemītē. Atliek ticēt, ka Ata Lejiņa pozitīvais izvēŗtējums ”no bedres esam ārā” patieŗām piepildīsies. Ar šādām cerībām sirdī ŷķīŗāmie pēc patīkamā brīŗa pie kafijas galda.

Izabella Cielēna,
ZLPB valdes prsiekŗsēde

RADI UN
DRAUGI

VIESNĪCA HOTEL

VIESNĪCA "RADI UN DRAUGI" - JŪSU VIESNĪCA RĪGĀ!
72 labiekāŗtotas un mājīgas istabas (cena no 60 EUR) / Bagātīgas brokastis iekļautas viesnīcas cenā / Konferenču zāle / Autostāvvietā Vecrīgas centrā

Māŗstaļu iela 1, Rīga, LV1050, Latvija T:+371 67820200 F:+371 67820202 E:radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Afganistānā

Valsts prezidents Andris Bērziņš un viņu pavadītāja delegācija 14. novembra pēcpusdienā ieradās iepriekš neizziņotā vizītē Afganistānā. Kopā ar Bērziņu Afganistānā ieradās Nacionālo bruņoto spēku komandieris, ģenerālmajors Raimonds Graube, Valsts prezidenta kancelejas vadītājs Gundars Daudze u.c.

Prezidents tikās ar Latvijas kontingenta karavīriem, kā arī ar sabiedroto spēku komandieriem, kuri šobrīd piedalās NATO vadīto Starptautisko drošības atbalsta spēku operācijā Afganistānā. Bērziņš apmeklēja Latvijas karavīrus ziemeļu reģionā Meimanē (Fārjābas provincē) un Mazārešarīfā (Balkhas provincē). Vizītes laikā paredzēta arī Latvijas valsts augstākās amatpersonas tikšanās ar Fārjābas provinces gubernātoru.

Prezidents vizītes laikā iepazinās ar Latvijas karavīru dienesta un dzīves apstākļiem starptautiskajā operācijā, apsveica karavīrus aizvadītajā Lāčplēša dienā, kā arī Latvijas Valsts svētku priekšvakarā pasniedza piešķirtos apbalvojumus. Tikšanās laikā Meimanes bazē Bērziņš karavīrus iepazīstināja ar aktuālītātēm Latvijā, kā arī atbildēja uz jautājumiem, kas aktuāli Afganistānā dienošajiem bruņoto spēku pārstāvjiem.

Atklāj depozitāriju

Brāļu kapos, sagaidot Lāčplēša dienu un svinot Rīgas Brāļu kapu 75. gadskārtu, Valsts prezidents Andris Bērziņš atklāja trešo depozitāriju. Tas veltīts visiem Brāļu kapu veidotājiem kopš pirmsākumiem līdz pat mūsdienām: visiem, kas atbalstījuši Brāļu kapu ansambļa būvniecību, iekārtošanu, kā arī atjaunošanas, restaurācijas un labiekārtošanas darbus.

Depozitāriju atjaunošana sākas mūsdienās. Pirmais depozitārijs – Lāčplēša Kara ordeņa kavaliešu piemiņas vieta – tika atklāta 2005. gada 11. novembrī; otru depozitāriju – piemiņas telpu Svešumā kritušajam latviešu karavīram atvēra 2010. gada 10. novembrī.

Prezidents maina tradīciju

Valsts prezidents Andris Bērziņš nolēmis mainīt dažas tradīcijas, ko bija iedibinājušas agrākās valsts pirmās personas. Bērziņš nolēmis neteikt tradicionālo uzrunu nedz Ziemsvētku vakarā, nedz gadumijā. Sabiedrību prezidents uzrunās 1. janvārī plkst 14.45 Latvijas TV 1. programmā – uzreiz pēc Jaungada koncerta Vīnē, ko diriģēs Mariss Jansons.

Ekspertu vērtējumā šādam Valsts prezidenta lēmumam ir gan racionāli, gan emocionāli iemesli, kas saistīti ar A. Bērziņa personību.

Oficiālajā paziņojumā Andris Bērziņš norāda:

„Līdzšinējā tradīcija, kad Valsts prezidents uzrunāja skatītājus dažas minūtes pirms gadu mijas, faktiski saskan ar brīdi, kad ģimenēs un draugu lokā notiek gatavošanās Jaungada sagaidīša-

mai. Šis nav īsti piemērots brīdis nopietnu vērtējumu vai prognožu izteikšanai, ja runas teicējs vēlas, lai sabiedrība ieklausās sacītajā. Mirklis pirms gadu mijas ir pietiekami nozīmīgs katram individuāli, lai uz to ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību nepretendētu valsts pirmā amatpersona. Katrai runai, lai tā sasniegtu mērķi, ir jāskan ne tikai istajā vietā, bet arī istajā laikā.”

Tallinā tikās Baltijas valstu premjerministri

Tallinā notika Baltijas Ministru padomes sanāksme. Latvijas Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*), Igaunijas premjerministrs Andruss Ansips un Lietuvas premjerministrs Andrjus Kubilūšs sarunās apsprieda Baltijas reģiona un eirozonas valstu ekonomikas attīstību. Diskusijās piedalījās arī Eiropas Komisijas viceprezidents transporta jautājumos Sīms Kallass.

Svin Latvijas un Lietuvas diplomātisko attiecību atjaunošanas 20. gadadienu

Pie Brīvības pieminekļa 9. novembrī svinēja Latvijas un Lietuvas diplomātisko attiecību atjaunošanas 20. gadadienu. Par godu vēsturiskajam notikumam Brīvības pieminekļi tika apjozti ar milzīgu Lietuvas valsts karogu. To paveica kaimiņu valsts skolēni un studenti.

Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdis Romualds Ražuks (ZRP) atzina, ka šis simboliskais žests parāda abu valstu stingro, nelokāmo nostāju - Latvija un Lietuva bija kopā ne tikai pirms 20 gadiem, bet būs kopā arī turpmāk, Lietuvas vēstnieks Latvijā Ričards Degutis norādīja, ka dzīvē mēdz būt brīži, kurus pēcāk nevar aizmirst, un arī šis sarīkojums pie Brīvības pieminekļa ir tāds, ko nevarēs aizmirst.

Klintones apsveikums

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs par iecelšanu Latvijas ārlietu ministra amatā saņēmis apsveikumu no ASV Valsts sekretāres Hilarijas Klintones. Vēstulē Klintone uzsvē: “Latvija ir laika gaitā pārbaudīts un uzticams sabiedrotāis.” Klintone augstu vērtē Latvijas ilgtermiņa stratēģisko partnerību ar ASV un iesaisti kopīgajā NATO misijā Afganistānā. Vēstulē apliecināta apņēmība stiprināt ekonomisko sadarbību un draudzības saites, kas vieno Latviju un ASV.

Rinkēvičs iepriekš bija saņēmis apsveikumus no vairāku valstu ārlietu ministriem, arī no Igaunijas ārlietu ministra Urmasa Paeta un Lietuvas ārlietu ministra Audroņa Ažubeļa.

Vērtēs Ušakova atbilstību Rīgas pilsētas galvas amatam

Apvienību *Vienotība* veidojošās partijas *Pilsoniskā savienība* (PS) valde nolēmusi aicināt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Edmundu Sprūdžu (ZRP) izvērtēt Rīgas pilsētas gal-

vas Nīla Ušakova (*Saskaņas centrs*) atbilstību ieņemamam amatam. PS nav pieņemama Ušakova rīcība, piedaloties parakstu vākšanā tautas nobalsošanas ierosināšanai par otras valsts valodas statusa noteikšanu krievu valodai. PS ieskatā referendums par krievu valodu kā otru valsts valodu neatbilst nacionālās valsts pamatprincipiem, kā tas secināms pēc Satversmes 1.panta. Līdz ar to demokrātiskā un tiesiskā valstī valsts amatpersonai - valsts varas pārstāvim ir pienākums būt lojālam pret Satversmē nostiprinātajām valsts pamatvērtībām un tas nevar rīkoties pret šīm vērtībām. Šāda neolojalitāte - vērsšanās pret Satversmē nostiprinātām valsts pamatvērtībām - valsts amatpersonai nav pieļaujama, tāpēc partija aicina Sprūdžu izvērtēt Ušakova atbilstību amatam.

Savukārt Ušakovs, komentējot šo PS paziņojumu, aģentūrai LETA norādīja, ka ir nožēlojami redzēt tik “padomisku” izpratni - “tev nedrīkst būt atšķirīgs viedoklis” - no politiskā spēka, kas aizstāv rietumu demokrātiskās vērtības. Demokrātiskā valstī tāda rīcība nav pieņemama, un Ušakovs labprāt dzirdētu *Vienotības* līderu viedokli par šādu klaji “padomisku” rīcību no PS puses.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Edmunda Sprūdža (ZRP) ieskatā *Saskaņas centra* (SC) līdera Nīla Ušakova parakstīšanās referendumā rīkošanai par krievu valodu kā otru valsts valodu nav likuma pārkāpums un nevar būt pamats viņa atstādīšanai no Rīgas domes priekšsēdza amata. “Viņš neparakstījās kā domes priekšsēdis, un viņš ir paudis savu pilsoņa viedokli, kā tas ir paredzēts Satversmē. Ministrijai būtu jāiesaistās, ja būtu konstatētas problēmas vai pārkāpumi pašvaldības vadītāja darbā, nevis saistībā ar šo gadījumu.”

Ušakovs īsteno politisku nostādni...

Rīgas pilsētas galvas Nīla Ušakova izteicieni par Latvijas Nacionālo bibliotēku (*Gaismas pili*) kā par „glupu projektu” radījuši lielu rezonanci sabiedrības daļā, un par to tiek izteikti viedokļi.

Skarbi Ušakova izteicienu laikrakstā *Diena* vērtē Latvijas Mākslas akadēmijas profesors **Ojārs Spāriņis**.

Šinī gadījumā Nīls Ušakovs nav vienkārši viens no miljona demokrātijas dalībnieku, bet pārstāv noteiktus politiskus spēkus un politiskus zemtekstus. Gaismas pils latviešiem ir objekts ar simbolisku nozīmi, un, tik prastā veidā aizskārot to, izvēloties speciāli latviešiem aizskārošu veidu, Ušakovs īsteno kādu politisku nostādni, lai pastiprinātu šķelšanos sabiedrībā, aizkaitinātu latviešu sabiedrību. Tiek taču apspļaudīts nācijas un valsts simbols, šinī gadījumā nācija tiek aizskarta simbolu līmenī, un tas nozīmē – dziļi emocionāli. Nedomāju, ka Ušakovs to neapzinās. Nezinu, bet varbūt tās ir sākums veselai provokāciju ķēdei, kuŗas mērķis ir daudz asākās formās

pretnostatīt Latvijā latviešus pret krieviem, saasināt starptautiskās attiecības, vairot nestabilitāti valstī. Katrā ziņā Ušakovs pilnīgi noteikti atgrūž no sevis tos latviešu vēlētajus, kas varbūt arī pēdējās vēlēšanās balsoja par *Saskaņu*, un tas noteikti nozīmē, ka šī partija tagad domā tikai par sava krievu elektorāta konsolidēšanu.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis:

„Protams, par LNB ēkas projektu var diskutēt daudz – vai tas bijis pats efektīvākais veids, kā ieguldīt naudu kultūras un izglītības attīstībā. Kad mana valdība sāka strādāt, šis projekts jau bija sāktis. Bija ļoti smaga situācija, budžets bija jāsamazina par 500 miljoniem. Izvērtējot visus par un pret, nelikās pareizi ēku atstāt pusuzceltu. Nolēmām celtniecību turpināt un ēku pabeigt. Pašreiz ir par vēlu diskutēt par konceptu, tas jau ir pieņemts pirms daudziem gadiem.”

No Latvijas aizbraukuši... 200 000 cilvēku!

Latvijas Universitātes ekonomijas profesors Michailam Hazanam 10. novembrī tika pasniegta “Ekonomistu apvienības 2010” “Spīdolas balva” ekonomiskā. Balvai tika izvirzīts arī Organiskās sintezes institūta vadītājs Ivars Kalviņš, Latvijas Mašīnbūves un metallapstrādes rūpniecības asociācijas vadītājs Vilnis Rantiņš un AS *Latvijas Valsts meži* (LVM) vadītājs Roberts Stripnieks.

Apbalvojums Hazanam piešķirts par sabiedrībai svarīgiem pētījumiem ekonomikā, kuŗos ar Latvijā līdz šim neizmantotām metodēm aprēķināts pēdējā gadu desmitā emigrējušo iedzīvotāju skaits, analizēta demogrāfiskās situācijas ietekme uz tautas attīstību u. c.

Pēc Hazana aprēķiniem, pēdējos desmit gados no Latvijas aizbraukuši 200 tūkstoši cilvēku. Pašlaik visvairāk aizbraukušo ir Lielbritānijā – 76- 87 tūkstoši. Uz Īriju devušies 28 – 34 tūkstoši cilvēku. Nākamajās vietās ir Ziemeļvalstis – 11 – 13 tūkstoši (visvairāk Norvēģijā), uz pārējām Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm – 21 – 24 tūkstoši, uz ASV, Kanadu, Austrāliju, Jaunzēlandi un Turciju - 14 – 18 tūkstoši, uz citām valstīm – 19 – 24 tūkstoši.

Ripo kravas uz Afganistānu caur Latviju

Satiksmes ministrs Aivis Ronis un ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere tikšanās laikā pārrunāja Latvijas un ASV sadarbību Afganistānas krāvu transita nodrošināšanā, kā arī iespējas piesaistīt kravas atpakaļceļā. Te izšķirīgi svarīgas esot ASV attiecības ar Centrālāzijas reģiona valstīm.

Kopš 2009. gadā sākta krāvu transportēšana uz Afganistānu, caur Latviju kopumā pārvadāti vismaz 26 500 konteineru, kā arī sākti Latvijā iegādātu preču pārvadājumi uz Afganistānu. Satiksmes ministrija informē, ka uz Afganistānu caur Latviju tiek pārvadātas tikai nemilitāra raks-

tura kravas, kas nepieciešamas ārvalstu bruņoto spēku ikdienas darbības nodrošināšanai Afganistānā.

Rumānijā izdota Leona Brieža dzejas grāmata

Rumānijas izdevniecība *Editura Fundatiei Culturale Poezia* laidusi klajā Leona Brieža dzejoļu krājumu “Naktsmājas bezmiegam”, ko rumāņu valodā atdzejojis dzejnieks Leo Butnaru. Grāmatas atvēršanas svētki notika 28. oktobrī Jasu Literātūras muzejā Grigores Vieru III Starptautiskā poētiskā festivālā. Sarīkojumu organizēja Jasu rakstnieku asociācija kopā ar izdevējiem. Dzejoļu krājuma atklāšanā piedalījās tā autors Leons Briedis, festivāla viesi un Jasu dzejas mīļotāji. Leona Brieža dzeju rumāniski lasīja rumāņu aktieri, savukārt L.Briedis iepazīstināja ar sevi un savu daiļradi, lasot savus dzejoļus latviski. Autors klātesošajiem sniedza arī ieskatu latviešu mūsdienu dzejā. Sarīkojuma muzikālā noformējumā bija izmantota latviešu klasiskā koŗa mūzika, kas skanēja Brieža līdzatvestajos ieskaņojumos, un rumāņu tautasdziesmas - doinas, kuŗas dziedāja Jasu bērnu koris.

Rumānijā Leons Briedis saņēma vienu no galvenajām festivāla prēmijām - balvu atdzejā par rumāņu dzejnieku popularizēšanu Latvijā.

Sāks darbu vēsturnieku komisija

Maskavā 14. novembrī uz pirmo sanākumi pulcējas Latvijas un Krievijas vēsturnieku komisija. Tās līdzpriekšsēdis no Latvijas puses ir LU profesors Inesis Feldmanis. Intervijā televīzijā Feldmanis uzsvēra, ka Latvijas vēsturnieki sarunās ar Krievijas kolēģiem jautājumā par mūsu valsts okupāciju pozīciju nemainīs. Latvijas vēstures jautājumos vietējie speciālisti jau ir definējuši precīzas pozīcijas, no kuŗām nav domāts atkāpties, piemēram, jautājumā par Latvijas okupāciju. Krievijā par šo tematu gan vēsturnieku, gan politiķu vidū ir dažādi viedokļi. “Vēsturi nevar pārstārtēt. Vēstures krāsa nav balta vai melna, tā ir pelēka,” sacīja Feldmanis.

Ko Sūna meklēja Maskavā?

Latvijas Apvienotās policistu arodbiedrības (LAPA) prezidents Agris Sūna Maskavā piedalījās Krievijas premjerministra Vladimira Putina atbalstītās Internacionālās frontes kongresā, kur spriests par to, ka zudušās Padomju Savienības vietā jāveido jauna savienība. Sūna pat teicis runu, raizējoties par to, ka jaunieši Latvijā slikti prot krievu valodu.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības vadība ir nepatīkami pārsteigta par Sūnas braucienu un pieprasa sasaukt LAPA valdes sēdi, lai izvērtētu Sūnas rīcību. Radies iespaids, ka Sūna vairāk domā par politisko darbību nekā par policistu tiesību aizstāvēšanu.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Musinātāji

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Latvijas un latviskuma nīdēji plašā frontē pārīet uzbrukumā.

Oranži melnās Georgija lentītes vairs nav piemērotas "pēdējai kaujai". Lindermana un Osipova partneris Gaponenko nu izdala tiem, kas parakstās par otras valsts valodas statusa piešķiršanu krievu mēlei, jaunas, sarkanziļzaļas lentītes, kas simbolizē - uzmanību! - "triju nāciju - latgaliešu, latviešu un krievu - vienotību". Kāds velnišķīgs gājienis - laikā, kad latvieši, sarkanbaltsarkanās lentītes locīdami, gatavojas svinēt savas vienīgās un neaizstājamās valsts proklamēšanas 93. gadskārtu.

Aprēķins ir skaidrs: izmantojot dažu jūsmoņu vēlmi pasludināt latgaliešu valodu par vienu no Eiropas reģionālajām valodām, atšķelt latgaliešus no pārējiem latviešiem, un tad latvieši Latvijā beidzot būs mazākumā! Tad krievi nebūs grūti kļūt par otro Latvijas pamattautu Latkrievijā jeb Krievlatvijā.

Velnišķīgu kūleni nu metis Rīgas krieviskais lielvecākais Nils Ušakovs, kas piepeši nolēmis demonstratīvi parakstīties par krievu mēles pacelšanu otras valsts valodas statusā. Šis īstais Makjavelli turklāt piebilda, ka *Saskaņas centrs*, ko viņš vada, "vispār joprojām" latviešu valodu uzskata par vienīgo valsts valodu - bet, redziet nu, viņš solidarizējas ar saviem nabaga pazemotajiem tautiešiem, kuŗu cieņa (!) iedragāta: runa ir "par trūkstošo cieņu pret lielu sabiedrības daļu". Nils Ušakovs, kā zināms, nav nedz turks, nedz arabs. Dzīvojot Tuvaļos Austrumos, man ir nācies novērot, ka vīrs ar austrumniecisku mentalitāti ir gatavs likt lietā nazi, dunci vai cirvi, tiklīdz aizskarts viņa - vai viņa ģimenes - bieži vien iedomātais gods vai cieņa...

Intervijā *NRA* publicistei Elitai Veidemanei nesenais nacionālbolševiks Vladimir Lindermans, kas kopā ar Osipovu un Gaponenko ievārijis šo parakstu vākšanas putru, uzsvēra, ka "okupācija" esot "tikai vārds". Paklausīties: "Tas, kas notika 1940. gadā,

bija ģeopolitiskas situācijas atrisinājums no spēka pozīcijām, bet noziegums tas nebija." Bravo! Vladimir Lindermans acīmredzot jaunībā lieliski apguvis marksistisko dialektiku.

Veidemane: "Vai neesat mēģinājis uzzināt, kā ir, piemēram, Vācijā, vai tur valsts financē turku skolas?"

Lindermans: "Man šīs runas par turkiem apnikušas! Ir taču liela atšķirība."

Veidemane: "Protams, turki neokupēja Latviju."

Vispār jau Lindermans ir jēriņš salīdzinājumā ar tādu Kirillu Danilinu, kuŗš portālā www.rus.delfi.lv nācis klajā ar histerisku pamfletu, kam dots virsraksts: *Kompensācijas par 20 aparteida gadiem*.

Viņš apgalvo, ka latvieši "ar vārdiem un darbiem atbalsta rietumu fašistisko (!) okupāciju un agresiju pret citām valstīm - Dienvidslāviju, Iraku, Libiju un citām". Viņaprāt izgaisusi pēdējā illūzija par to, ka "iespējams kļūt par pirmās šķiras pavalstnieku, atzīstot savu tautu un vēsturisko dzimteni par noziedzīgām".

Un tālāk: "Krievu iedzīvotāju stāvoklis Padomju Savienības republikās, kas kopā ar Krievijas Federāciju kļuvas par Rietumu kolonijām (!), visur ir vienāds."

Danilins apgalvo, ka "Latvijas aiziešana no PSRS sastāva" nesot bijusi leģitīma.

Seko mūžīgais krievu jautājums: ko darīt? Danilins atbild: jāizraksta rēķins par 20 aparteida gadiem! Vajag knipsēt! Vajag fotografēt "izpostītās rūpnīcas un fabrikas, pionieŗu nometnes (!), intervēt cilvēkus, kuŗiem dzīvi salauzusi deindustriālizācija, privātizācija, denacionālizācija u. tml.". Vajag gatavot materiālus apsūdzības rakstam. Jāprasa (no kā - no latviešu etnokriem - F.G.) kompensācijas par 20 aparteida gadiem, pieprasa Kirills Danilins.

Rīgas krievvalodīgā avīze *Čas* ziņo par 7. novembra mītiņu Daugavpilī. Izrādās, ka "Lielā Oktobra idejas dzīvo, kaut gan pagaidām vēl neuzvar, - Latvijā buržuāzija mākslīgi sašķēlusi tautu". Tika nodziedāta *Internacionāle* un vākti paraksti, prasot piešķirt krievu valodai otras valsts valodas statusu: "Tā būs pēdējā kauja..."

2005. gada aprīlī Rīgas krievvalodīgās avīzes *Kommersant-Baltija* šefredaktors, Rīgas domes

deputāts Jurijš Aleksejevs portālā www.rus.delfi.lv nāca klajā ar rakstu: *Zeme, kuŗā gribas atgriezties uz tanka*. Informējot lasītājus, ka *CNN* reklāmas raidījumā par Latviju stāstīts kā par "zemi, kuŗā gribas atgriezties", viņš ierosina šo rakstu mazliet grozīt. Proti: "Zeme, kuŗā gribas atgriezties uz tanka."

Tagad, pēc sešarpus gadiem, Jurijš Aleksejevs portālā www.imho.lv pauz dzīļu sašutumu par to, ka dažs labs krievu cilvēks uzdrīkstējies nostatīt vienā līmenī "brūno Raivi Dzintaru" un "cilvēktiesību aizstāvi" Vladimiru Lindermanu. Aleksejevs uzsvē: "Viens no viņiem taču ir fašists, otrs - antifāšists." Tā esot principiāla atšķirība. Aleksejevs saprot, ka parakstu vākšanai nebūs panākumu - tāpēc vien, ka **latviešu ir vairāk**. Bet parakstīties vajag, jo "tā ir mūsu spēku skate". Tā esot vienreizēja izdevība beidzot, pēc 20 gadiem, "pateikt savu viedokli kā tautai (...). Neesiet stulbi lopi. Citas izdevības mums vairs nebūs."

Un beigās - nekūtrība: savā laikā ebrēji cerējuši, ka ar fašistiem iespējams vienoties. "Ar ko tas viņiem beidzās - mēs zinām."

Zemāk nav kur krist!

Franks Gordons

Tradīcijas? Kādas tradīcijas?

Mums visiem dzīvē ir savas tradīcijas. Tās var būt saistītas ar ģimeni, ar svētkiem. Tā, piemēram, šonedēļ daudzi latvieši Amerikā piedalās Pateicības dienas saietos, uz galda gozējas tīrs. Savukārt Ziemsvētkos latvieši cep piparkūkas, Jaunajā gadā - lies laimes, lai arī Amerikā tam nepieciešamo svinu reizēm ir pagrūti atrast. Taču tradīcijas var būt ne tikai indivīdiem, bet arī iestādēm un valstīm. 18. novembrī Latvijā vienmēr ir salūts, 11. novembrī - militāra parāde. Ir tradīcijas saistītas ar Saeimu, piemēram, pēc pēdējās sēdes pirms Jāņiem deputāti tradicionāli pulcējas, lai sveiktu visus, kam vārds ir Jānis, izdzertu kādu alu, uzkostu sieru. Ja atmiņa neviļ, pērn finanču krīzes apstākļos deputāti no šīs tradīcijas atteicās, bet tradīcija tā ir tik un tā.

Šis ir konteksts, kuŗā varētu aplūkot mūsu pašreizējā Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa darbību. Valsts prezidents ir tik turīgs, ka savu algu (3000 latu mēnesī) ziedo labdarībai, it īpaši izglītībai. Pirmo mēnešalgu prezidents ziedoja Nītaures vidusskolai, kuras absolvents ir arī viņš pats. Viņa pirmās un otrās klases skolotāja Aina Dabeka zināja stāstīt, ka bērībā prezidents bijis apzinīgs skolēns, ļoti cītīgi mācījies, bijis disciplinēts un pieklājīgs, mīļākais priekšmets viņam bijusi matemātika.

Protams, katram cilvēkam ar savu algu ir tiesības rīkoties, kā vien viņam tik. Taču samērā jaunais Valsts prezidents ir atteicies arī no citām prezidentālām tradīcijām, tostarp no Valsts presi-

dentā rezidences Jūrmalā, acīmredzot tāpēc, ka prezidentam pašam ir smalkāka dzīvesvieta. Tas nu rada jautājumus. Pirmkārt, diez vai Valsts prezidenta drošības dienests par to īpaši priecājas. Drošībnieki ir klusi ļaudis, citiem viņi par saviem plāniem, protams, nestāsta, un tomēr. Otrkārt, Amerikā dzīvojošie latvieši var iedomāties iespēju, ka arī viņu valstī par prezidentu varētu kļūt kāds ļoti bagāts cilvēks, piemēram (Dievs, pasarg!), nekustamā īpašuma magnāts Donalds Tramps. Ko teiktu amerikāņi, ja viņš atteiktos no Baltā nama un nolemtu dzīvot citur? Protams, Amerikas slepenais dienests nekad to nepieļautu - un tomēr. Latvijas gadījumā Valsts prezidenta lēmums radījis pietiekami lielus jautājumus - ko iesākt ar lepo ēku Jūrmalā, kur mituši visi trīs iepriekšējie prezidenti kopš neatkarības atjaunošanas, - Guntis Ulmanis, Vaira Viķe-Freiberga, Valdis Zatlers. Vai ēku pārdot? Varbūt izīrēt? Kas notiks, ja nākamais Valsts prezidents nebūs ļoti bagāts un apartamenti viņam tomēr būs vajadzīgi?

Citas tradīcijas, no kuŗām Valsts prezidents atteicies, ir mazāk nozīmīgas. Viena no tām - ceļojot pa Latviju, atteikties no kortežu pavadošām bākugunīm un sirēnām. „Neviens mani nav spējis pārliecināt, ka braukt ar bākugunīm ir oficiāla prasība,” prezidents teica intervijā laikraksta *Diena* pielikumā *SestDiena*. „Ja kādā brīdī trīsdesmit sekunžu laikā kaut kur jāierodas, tad jau tās bākugunis var izmantot. Taču vienmēr to konkrēto ceļojumu var sākt dažas minūtes agrāk un iztikt bez bākugunīm.”

Ceļošana kortežā ar bākugu-

nīm, manuprāt, ir viens no labākajiem elementiem Valsts prezidenta dzīvē. Pērn Jēkabpilī es vādīju vienu no toreizējā Valsts prezidenta tā dēvētajiem Latvijas forumiem, kuŗā klāt bija arī pats prezidents un viņa Stratēģiskās analīzes komisijas vadītājs Roberts Ķīlis (tagadējais izglītības ministrs). R. Ķīlim bija steigšus jāatgriežas Rīgā, jo tovakar viņam bija jāpiedalās televīzijas raidījumā, tāpēc atpaķā no Jēkabpils mēs braucām ar ieslēgtām bākugunīm un vairāku drošības iestāžu automašīnu pavadībā. Viena pabrauca pa priekšu un nobloķēja sānu ceļus, kortežs tiem pādrāzās gaŗām, tad tāpat rīkojās nākamais šoferis. Nezinu, cik labi mūsu laikraksta lasītāji pārzina attālumus Latvijā, bet no Jēkabpils līdz Rīgai mēs tikām ātrāk nekā pusotrā stundā, un tas bija lieliski. Tiesa, tiem, kuŗiem tāpēc kādu brīdi bija, tā teikt, jāstāv pie ratiem, droši vien tas tikpat jauki nelikās, bet gabals jau tāpēc nevienam nenokrita. Katrā ziņā pašreizējais prezidents uz kortežu skatās nīgrī. Vislabāk viņam patīkot ... iet kājām, jo, „zinot attālumus, var precīzi sareķināt, cik ilgu laiku tas paņems”.

Pašreizējam Valsts prezidentam ir arī neierasta situācija ar tā dēvēto pirmo lēdiju. Pirms A. Bērziņa stāšanās amatā, visi Valsts prezidenta dzīvesbiedri (Aina Ulmane, Imants Freibergs un Lilīta Zatlere) izpildīja nepieciešamās protokola prasības, turklāt L. Zatlere izpelnījās krietnu kritiku par savu rīcību pirmās lēdijas lomā. Piemēram, Valsts prezidenta rezidencei tika pirkti ļoti dārgi divāni, un Prezidenta kanceleja paziņoja, ka tie un to cena skai-

toties valsts noslēpums. Ticiet vai ne, finances divānu pirkšanai nāca no Latvijas aizsardzības budŗeta, jo Valsts prezidents, protams, ir arī Nacionālo bruņoto spēku virspavēlnieks.

Laikā, kad Andris Bērziņš kļuva par prezidentu, viņš ar savu dzīvesbiedri nebija precējies. Tas nu ir nokārtots (minētajā intervijā Valsts prezidentam vaicāts, kāpēc viņš nenēsā laulības gredzenu, un viņš pasmaidot atbildējis: „Vēl neesmu nopircis!”), taču Latvijas pirmā lēdija jau paziņojusi, ka protokola procesos viņa netaisās piedalīties, jo viņai pašai savi darbi darāmi. Patlaban Dace Seisuma-Bērziņa papildinās Amerikā (viņa ir mediķe). Valsts prezidents dzīvo viens ar dēlu, kuŗš iet bērnodārzā.

Protams, katram cilvēkam ir sava dzīve, un pirmās lēdijas vai pirmā džentlmeņa loma likumā nav atrunāta ne Latvijā, ne arī citur. Amerikā dzīvojošie lasītāji zina, ka viņu pirmās lēdijas mēdz nākt ar dažādu attieksmi. Valsts prezidenta Ričarda Niksona kundze Baltajā namā īpaši ērti nejutās, savukārt Bila Klintonas sieva Hilarija bija pati ar savām ambīcijām, viņa vadīja bēdīgi slavenu komisiju par veselības aprūpes reformām un tajā gadā, kad viņas vīrs aizgāja no valsts prezidenta amata, viņa kļuva par senātoru no Ņujorkas pavalsts un, kā zināms, patlaban ir ASV Valsts sekretāre. Mums Latvijā tagad ir visnotaļ nemanāma pirmā lēdija, taču jācer, ka D. Seisuma-Bērziņa bijusi patiesa, sakot, ka pašos svarīgākajos valsts notikumos viņa tomēr piedalīšoties. Patiesībā tā nav mūsu darišana, taču protokols tomēr paliek protokols.

Citas tradīcijas, no kuŗām Valsts prezidents atteicies, ir vērtējamā pozitīvāk. Tā, piemēram, pēc ievēlēšanas viņš nerīkoja lielu

inaugurācijas balli. Finanču krīzes laikā tā nūdien būtu bijusi visnotaļ izšķērdība.

Otra joma, kuŗā notikusi atkāpšanās no tradīcijas, saistāma ar Vecgada vakaru. Kam gadījies Vecgada vakarā būt Latvijā, tas zina, ka tradicionāli pirms pusnakts sabiedrību televīzijā uzrunā valdības vadītājs, bet pēc pusnakts - Valsts prezidents. Šogad A. Bērziņš pateicis, ka nekādas runas nakts melnumā nebūs, viņš sabiedrību uzrunās Jaungada dienas pēcpusdienā.

Pareizi gan! Padomāji, cienījamie lasītāji, ar ko jūs nodarbojaties īsi pirms un pēc gadu mijas! Pirms gadu mijas tiek atkorķēts šampanietis, pēc - tas tiek izdzerts. Amerikāņi dzied dziesmu *Auld Lang Syne*. Kuŗš gan tadā brīdī vēlas pārtraukt procesu un skatīties, kā politiķis kaut ko stāsta? Vēl jo vairāk tad, ja valdības galva ir tāds kā mūsu Valdis Dombrovskis un Jaungada runu izmanto, lai tīri matemātiski stāstītu par valsts budŗetu un tā „konsolidāciju,” kā tas bija pērn. Tiesa, tīmeklī kāds komentētājs spriedis, ka Jaungada dienas pēcpusdienā ļaudis būs pagīraini un tāpat neko tādu skatīties negribēs, bet, pirmkārt, ne jau visi vai pat vairākums būs pagīraini un, otrkārt, pēcpusdienā runu visticamāk netraucēs glāziņu šķīdināšana un viss pārējais.

Rezūmējot varam teikt, ka Valsts prezidenta lēmums atteikties no ļoti daudzām pirms viņa iedibinātām tradīcijām dažkārt bijis apsveicams, cikārt - ne visai.

Valsts prezidenta darbā tomēr pats galvenais ir un paliek viņa darbs iekšpolitikā un ārpolitikā. Vēlēsim Andrim Bērziņam labu veiksmi!

Kārlis Streips

ZINĀS NO VĪTOLU FONDA

TRIJU ZVAIGŽŅU GAISMĀ

Vitoli fonds allaž ir lepojies ar saviem ziedotājiem, cilvēkiem, kuŗu dāsnums un labestība ļauj iegūt izglītību ne vienam vien talantīgam Latvijas jauniešim. Taču dubults ir prieks, ja šo cilvēku pašai ziedotājiem tiek novērtēts valsts līmenī. Tāds brīdis pienācis šoruden, jo tapis zināms, ka **Alfrēds Grava**, viens no fonda dāsnākajiem ziedotājiem un uzticamākajiem draugiem, par nopelniem Tēvijas labā saņēmis mūsu valsts augstāko atzinību - Triju Zvaigžņu ordeni.

Šis apbalvojums tiek piešķirts cilvēkiem, kuŗi ar savu mūžu un darbiem apliecinājuši, ka ir īsteni savas dzimtenes patrioti. Alfrēda Gravas dzīve un nenogurstošā vēlme darīt labu un palīdzēt savas tēvzemes ļaudīm ir apliecinājums gan savas zemes mīlestībai, gan prasmei pamanīt īsto brīdi, kad kādam nepieciešama palīdzība. Un tādu brīžu un ļaužu šajos gados ir bijis bezgala daudz.

Sadarbība ar Vitoli fondu ir viens no lielākajiem labdarības projektiem, un patlaban ar Gravu ģimenes atbalstu Latvijā dažādās augstskolās studē 49 talantīgi, mazturīgi jaunieši. Alfrēda un Sarmītes Gravu stipendiju fonds dibināts 2004. gadā, un sākumā tā neaizskaramajā kapitālā tika noguldīti Ls 130 672, bet šobrīd tajā jau ir Ls 640 672.

Taču Alfrēda Gravas devums neaprobežojas tikai ar šo ievērojamo atbalstu Vitoli fondam. Šis ģimenes rūpju lokā

nokļuvušas gan dažādas organizācijas Latvijā un Amerikā, gan atsevišķi cilvēki, īpaši bērni un sirmgalvji, kuŗiem bijis nepieciešams atbalsts un palīdzība.

Alfrēds Grava visu mūžu ir bijis dāsns ziedotājs, jo viens no svarīgākajiem viņa dzīves uzdevumiem allaž bijis palīdzēt savai tēvzemei un tās cilvēkiem. Viņš dāsni ziedojis ar Klīvlādes Daugavas Vanagu apvienības starpniecību, ir mecenāts Gaŗezera centram Mičiganas pašvalstī ASV. Ar Alfrēda Gravas atbalstu Bulduru dārzkopības skolas audzēkņiem savulaik ir bijusi iespēja iestādīt kokus pie Kurzemes Brāļu kapiem Lesenē. Viņš atvēlējis ievērojamus līdzekļus gan smagi slimo latviešu leģionāru zālēm un kopšanai, gan latviešu baznīcai un draudzes ēkām, kā arī „dižakmeņim” Klīvlādes latviešu kultūras dārzā. Atbalsts sniegts PBLA un Okupācijas mūzejam Latvijā, taču īpaši daudz palīdzēts dzimtajam Bārtas novadam – atbalstot bibliotēku, zāļu iegādi vecāka gadagājuma cilvēkiem, mazturīgas ģimenes, Bārtas skolai dāvājot grāmatas un sarūpējot bērniem skaistus Ziemsvētku sarīkojumus. Arī Krūtes baznīcas tornis ieguvis jaunu jumtu. Jau vairāk nekā 25 gadus viņš ir valdes loceklis Latviešu Klīvlādes kredītsabiedrībā, ir ALA goda biedrs.

Alfrēds un Sarmīte Gravas ir pratuši panākt, lai tēvzemi iemīlētu arī dēls Pēteris, kas iet tēva pēdās, gan vadot firmu, gan aktīvi darbojoties Klīvlādes

Alfrēds Grava

latviešu sabiedrībā.

Īpaši svarīgs Alfrēdam Gravam ir viss, kas notiek viņa dzimtajā Kurzemē, Bārtas pagastā. Latviju gan nācās atstāt jau 1944. gadā, dodoties bēgļu gaitās uz Vāciju, taču viņu ne mirkli nav atstājusi vēlme izglītoties - Augsburgas latviešu DP (*Displaced Persons*) nometnē Alfrēds apmeklēja vidusskolu, bet, kad ģimene 1949. gadā izceļoja uz Ameriku, pa-

rallēli darbam vakaros turpināja mācības kolledžā un ieguva gradu uzņēmumu vadībā.

1976. gadā Gravu ģimene nodibināja savu uzņēmumu, kuŗā ražoja koka iepakojuma kastes vietējām fabrikām, un grūtā, pacietīgā darbā gūtā peļņa deva iespēju realizēt kopīgo sapni - atbalstīt tos, kuŗiem nepieciešama palīdzība.

Alfrēds Grava ne tikai Latvijas

šodienā un nākotnē ieguldījis ievērojamus līdzekļus, bet ar savu mūžu apliecinājis, ka, dzīvojot svešumā, ne mirkli nav aizmirsis savu dzimto zemi un tās ļaudis. Pagājušā gada augustā viņš svinēja ievērojamu jubileju - 80. dzimšanas dienu, taču arī šais cienijamos gados viņa mecenātisms turpinās, jo rūpes par savu tēvzemi - tā ir daļa no Alfrēda Gravas dzīves.

Liene Šira, Alfrēda Gravas stipendiāte, Ventspils aaugstskolas 4. kursa studente, saka:

Domāju, ka Alfrēda Gravas devums Latvijai un Latvijas sabiedrībai nav izmērījams nekādās konkrētās mērvienībās, tāpēc manā ieskatā Triju Zvaigžņu ordeņa piešķiršana ir patiesākais un cēlākais žests pateicībā par A. Gravas neizmērojamo ieguldījumu jauniešu izglītībā un nacionālās pašapziņas celšanā.

Kā izsvērt, kuŗa Alfrēda Gravas palīdzību saņēmušā guvums ir lielāks - vai atbalsts kāda jaunieša studijām vai palīdzība sirmam leģionāram, vai siltie zābacīni mazajam Bārtas skolnieciņam un jaunas brillītes, ar kuŗām pasaule ir skaidrāk saredzama? Kā izsvērt dāvāto sirds siltumu un sev sagādāto prieku par spēju palīdzēt citiem? Kā izsvērt, cik mīlestības ieguldīts katrā labajā darbā?

Saņemtais apbalvojums ir daudzu Latvijas ļaužu *paldies* cilvēkam, kuŗa mūžs tālajā Amerikā visus šos gadus ritējis mūsu tautai tik svarīgo triju zvaigžņu gaismā.

V. D.

VELTAS SKULTĀNES PIEMIŅAS STIPENDIJA 2011

*Satin savu valodiņu
Baltajā villainē.
Nosalušu, nogurušu.
Nomirušu- mūžam ne.*
(M. Zālīte)

Mīlestība pret savu zemi nav iedomājama bez mīlestības pret dzimto valodu. Tā mums ir viena vienīgā - gluži kā dzimtene, gluži kā tēvs un māte. Nav zināms, kur katru aizvedīs likteņa ceļi, bet cieņa pret valodu, kuŗa izrunāti pirmie vārdi, allaž liecinās par nesaraucamu saikni ar savu tēvzemi.

Velta Skultāne lielu daļu mūža pavadīja Anglijā, taču latviešu valodu viņa ne tikai neaizmirs, bet arī cienīja, mīlēja un kopa, aicinot to darīt arī citiem tautiešiem.

Velta Skultāne (Zariņa) dzimusi Tomskā, Sibīrijā, 1921. gada 28. martā. Tā pašā gada rudenī Zariņu ģimene atgriezās Rīgā. Vecāki augstu vērtēja izglītības nozīmi cilvēka dzīvē un centās bērniem sniegt pēc iespējas labāku izglītību, tāpēc Velta un viņas brālīs Guntis iestājās Francū ģimnazijā.

Ģimenes radnieks bija filologs profesors Ernests Bleses, un Velta, vasarās ciemojoties Bleses ģimenē Koknesē, iemantoja izcilas dzimtas valodas zināšanas, izpra-

Vieda Skultāne un Velta Skultāne

ta un novērtēja tās skaistumu, dziļi iemīlēja to. Kaimiņos dzīvoja profesors Endzelīns, un katra sastapšanās ar izcilo valodnieku kļuva par mūžam neaizmirstamu mācībstundu. Pabeigusi ģimnaziju, Velta 1939. gadā iestājās Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultātē. Latvijas okupācija 1940. gadā liedza iespēju piepildīt sapni par izglītību, jo tika apcietināts un vēlāk nogalināts Veltas tēvs. Viņa dzīvoja lauku mājās Riekstkalnos, vadīja saimniecību un veica visus nepieciešamos darbus.

Vācu okupācijas gados Velta tulkoja grāmatas no vācu valodas, bet 1944. gadā devās bēgļu gaitās uz Vāciju. Bonnā viņa atsāka filoloģijas studijas, taču grūtie dzīves apstākļi spieda mācības pārtraukt. Drīz Velta kopā ar mammu un mazo meitiņu Viedu devās uz Angliju. Literatūras mīlestība un valodu zināšanas ļāva paveikt nopietnu darbu - kopā ar dzīvesbiedru Vili Skultānu viņa no angļu valodas pārtulkoja Džordža Orvela darbu „Dzīvnieku ferma”, vēlāk darbojās firmā, kas rūpējās par

palīdzību Austrumeiropas valstīm.

Veltai allaž svarīgs bija viss, kas notiek tēvzemē. Viņa sniedza materiālu atbalstu gan Latvijā dzīvojošiem radniekiem, gan gluži svešiem ļaudīm, kam bija nepieciešama palīdzība. Par svētu pienākumu viņa uzskatīja pēc Latvijas neatkarības atgūto īpašumu atjaunošanu, jo apzinājās, ka ikkatra sakopta vieta dara skaistāku viņas tēvzemi.

Velta līdz mūža galam cienīja savu dzimto valodu, viņai rūpēja tās saglabāšana arī trimdā. Audzināta latviskā darba tikumā un ģimeniskumā, Velta bija brīnišķīga saimniece savās mājās Kentā. Viņas bērni un mazbērni allaž atcerēsies skaisto, iekopto apkārtni, vecmāmuļas loloto bišu sanoņu un medus garšu, bet galvenokārt brīnišķīgo bērību, miļumu un drošības izjūtu.

Velta Skultāne aizgāja mūžībā Rīgā 2010. gada 13. decembrī. Daļu sava īpašuma viņa testamentā novēlēja ieguldīt Veltas Skultānes stipendiju fonda neaizskaramajā kapitālā un to administrēt uzticēja Vitoli fondam.

Liela pateicība pienākas Veltas meitai Viedai Šellijai par rūpēm un palīdzību testamenta vēlēšanu izpildīt tik ātri. Paldies Anglijas Latviešu izglītības fondam un īpaši tā priekšsēdim Andrejam Ozoliņam.

Veltas Skultānes piemiņas stipendija novēlota latviešu filoloģijas studentiem, kuŗi mātes valodu sargās, mīlēs un kops, apliecinot, ka arī nākotnē pratisim nosargāt gan savu dzimto valodu, gan Latviju.

Vita Diķe
/www.vitolufonds.lv/

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Heinrichs Strods

(Turpinājums no Nr. 42)

Lielinieku ekonomiskās un garīgās sistēmas atmešanas sekmes visās imperijas dominijās un kolonijās jau 20 gadu ir šo zemju attīstības galvenais rezultāts.

Taču citāds stāvoklis ir bijušajā imperijas pamatteritorijā. Socioloģiskās aptaujas Krievijā liecina, ka 80% krievu lepojas ar PSRS vēsturi un 10% noliedz, ka PSRS iznīcinājusi miljoniem cilvēku viņu sociālā stāvokļa vai politiskās pārliecības dēļ. Vairākuma krievu ieskatā viņi neuzņemas nekādu atbildību par to, kas noticis PSRS, pat ne morālu atbildību. „Pārzaigžņošanās” rezultātā daļa valdītājtautas skumst par to, ka PSRS viņi bija vadītāji (priekšnieki), bet tagad jaunajās valstīs jāstrādā pašiem. Krievija pusi gadu tūkstoša vienmēr ir bijusi imperija, un tāpēc tā nevar būt ne neatkarīga „valstu savienība”, ne „federācija”. Tautas vairākums joprojām nespēj aizmirst imperijas pārākumu. Retorika mainās, bet mērķi, cīņa par imperiju smagā imperiālā kompleksa rezultātā nemainās. Joprojām pastāv fasādes demokrātiska imperija ar „Potjomkina sādžām” arī ciparu TV gadsimtā.

Okupētājimperijas sabrukumam – 20

Vairāku austrumu imperiju atsevišķus vēstures posmus šo imperiju valdītājniecības dēvē imperatoru vārdos. Tāpēc Krievijas IV imperijas 1930.–1940. gadu nosaukšana tās faktiskā vadītāja VK(b)P CK ģenerāļsekretāra Josifa Staļina vārdā par Staļina laiku bija tradicionāla. Taču pierakstīt Staļinam visus imperijas totalitārā režīma noziegumus, kas sākās pirms Staļina (un nebeidzās ar viņa nāvi), visu imperijas noziegumu saukšana par staļinismu neatbilst patiesībai. PSRS valsts noziegumus veica VK(b)P CK Hitlera pēdējā sabiedrotā Staļina vadībā, bet tiem piekrita un piekritīti apjūsmotāju tūkstoši. Staļina kults izplatījās un saglabājās, sekojot imperijas austrumnieciskajām monarchijas tradīcijām. 74% Krievijas pilsoņu arī šodien ir pārliecināti, ka Staļina laikmets, kurā bija stingrība un kārtība, Krievijā bijis zelta laikmets. Staļins cīnījies pret iekšējiem PSRS ienaidniekiem, bet nekādu noziegumu pret cilvēci un, protams, genocīda PSRS nav bijis. Aisīnainais bende, sliktā skolotāja V. Ļeņina sliktākais skolnieks arvien vairāk pārvēršas

par „izcilāko 20. gadsimta me nedžeri” (V. Putins).

Kopš Novgorodas vēces apspiešanas 13. gadsimtā Krievijā ir valdījuši mistiskas varas ieceltie cari, ģenerāļsekretāri, prezidenti. Taču Krievijas vēsture pierādījusi, ka valsts varas piešķiršana vienai personai šo valsti vienmēr noved pie sabrukuma, arī monarchijai oficiāli piešķirot demokrātisku izskatu un neototalitārismu (Juris Afanasjevs) nosaucot par pārvaldāmo demokrātiju. Krievijas mūsdienu līderi kā Staļina gara mantinieki cenšas saglabāt totalitārā lielniecisma panteonu Krievijā, slepnojojot arhīvus un ierobežojot publikācijas par lielniecisma noziegumiem. Tas arī ir saprotams. Krievijas imperijā iespējama tikai stingri centralizēta, nevis federāla vai savienības valsts, bet obligāta vienmēr ir austrumnieciskās imperijas pseudometaforas. Autoritārisma un kolektīvisma elementu lielais īpatsvars Krievijā veicināja nomenklatūras darbinieku nespēju pieņemt lēmumus patstāvīgi un grupēšanos ap monopartiju kā 20., tā 21. gadsimtā. Rezultātā centieni

nodibināt jaunu partiju beigušies ar jaunas VK(b)P (PSKP) nodibināšanu, tagad to nosaucot par „Vienoto Krieviju”. Mēģinājumi rast vecajai imperijai jaunus nosaukumus un ideoloģiju ar vēl lielākām ģeopolitiskām pretenzijām nespēja pārvērst imperiju par jaunu valsti un pierāda, ka vienīgā imperijas nākotnes ideja ir tās imperiskā pagātne.

Latvija atrodas rietumu un austrumu imperiju mūžīgajā stīgā un tāpēc vienmēr ir bijusi un ir imperiju iekārojama – ekonomiski, militāri, politiski, propagandiski. PSKP CK organizētā ienaidnieka tēla veidošana pret „buržuazijas nācijām” noveda pie katastrofālas uzticības krišanas arī starp krieviem un pārējām PSRS imperijas tautām, starp „sojuznorepublikānskiem” un „statusa tautu” etnosiem, pie imperijas galvenās konstrukcijas korozijas un sairuma. Taču centralizētais lielniecisms 20. gadsimtā spēja iekārot Vidusaustrumeiropas valstis, bet nespēja iznīcināt šo tautu Eiropas civilizāciju. Mazās (bet Eiropas) Baltijas tautas nespēja iznīcināt ne karelizācija, ne kolonizācija. Imperija

savus negribētos Baltijas kaimiņus, tāpat kā 20. gs. 20.–30. gados iznīcinot, arī šodien cenšas apspiest ar maigo varu (*soft power*) – propagandu, ekonomiskajiem ierobežojumiem (Polockas–Ventspils naftas vads, ierobežojumi ievest preces Krievijā, dzelzceļa un gāzes tarifi). Informācija un „gāzes truba” ir vara, bet imperiskā propaganda ir kroņa meli, lai panāktu mirušās imperijas atdzīvināšanu vēl 20 gadus pēc imperijas bezslavas sabrukuma. Katrs zaudētājs ir agresīvs vispirms vārdiskajā ekstrēmismā, politikā, kas var pārvērsties impernicistu izlēcienos.

Pēc PSRS imperijas sabrukuma mierīgās antikomunistiskās revolūcijas rezultātā Austrumeiropā 20. gadsimta 80. gadu beigās un 90. gadu sākumā no imperijas žņaugiem atbrīvojušās teritorijās pieņemti izteikti negatīvi tās vērtējumi. Savukārt PSRS imperijas pamatteritorijā imperiju vairāk attaisno nekā nosoda. Arī Latvijā attaisnotāju skaits ir visai liels. Krievija nav ne pieņēmusi radikālus likumus (kā Polijas, Čehijas Republika), kas reāli nosoda okupācijas periodu un tās vadītājus, ne tos īstenojusi.

(Nobeigums sekos)

Pēc formulas, ar piešļācienu

Dace Judina, *Tase melnas kafijas, apgāds „Zvaigzne ABC”, 2011. g., 248 lpp.*

Sava otra krimiķa jeb detektīva 85. lappusē Dace Judina prāto, ka „zem saules nav nekā jauna, viss jau kaut kad kaut kur ir noticis, jāprot tikai saskatīt līdzības”. Lai vienam lasītājam dziļā atziņa nepaietu secen, autore to atgādina 13 lappuses tālāk: „Pēc būtības nekā jauna vairs izdomāt nevar – viss jau reiz bijis.”

Un patiesi: **Tase melnas kafijas** paliek viscaur uzticīga formulai, pēc kādas visā pasaulē šāda žanra sacerējumiem mēdz ražot.

Naudas grūtībās nonācis izdevējs kungu namā upē uz salas rīko iespaidīgu rautu. Daudzие viesi pēc dzīrēm tai pašā namā pārnakšņo. Rīta agrumā konstatē, ka izdevējs naktī miris, visticamāk, no melnai kafijai pievienotās indes. Pazudusi arī viņa automašīna un sekretāre. Tiek ataicinātas vietējās amatpersonas: omulīgā pagasta domes priekšsēde, apaļvaidze feldšere, jauniņš pagasta policijas inspektora palīgs. Kā jau varēja paredzēt, viņi visi ir nejēgas un ar negaidīto situāciju netiek galā. Tad ierodas atsauktie nopietnie lietas izmeklētāji: policijas

major, atvaļināts policijas ģenerālis. Ko viņi dara? Protams, pārnakšņotājus iztaujā, noprātina. Te nu lasītājam jāspicē visas maņas, cenšoties domās atdalīt pamatoti aizdomās turamo personāžu no tādiem, kam vai nu ir ticams alibi, vai kam slepkavot nevarēja būt nekādas motivācijas. Kā romāns pusē, tā spriedzes kāpināšanas nolūkā vēl otra slepkavība.

Nedrikt jau atstātīt romānu detaļās, jo tad potenciālam lasītājam tiktu atņemts lasīšanas prieks. Pateiksim gan vēl to, ka miklas atrisināšanā ievērojama loma ir kungu nama saimniecei, kas namu nesen mantojusi. Kad vaininieks atrasts, lasītāju atslābinošā „pēcspēle” tāpat ir uzrakstīta kā pēc labi pārbaudītas formulas. Lai parādītu, kā dzīve no jauna normālīzējas, rakstniece atkārtoti itin pavalkātus paņēmienus. –

- *Jūs esat lieliska gāde, Anna! – Dins satvēra viņas roku.*

- *Vai mēs varētu viens otram teikt tu? (234. lpp.)*

- *Anna, ko mēs šodien darīsim?*

- *Lizbet, šausmīgi gribas ēst! (235.)*

Dace Judina liekas būt naska krimiķu lasītāja un svešās ietekmes nemaz nenoliedz. Viņa atzīstas, ka liķa atrašana viesnīcā ir „gluži kā vecās Agates romānos” (11.). Domāta, protams, ir angļu daudzrakstītāja Agata Kristi. Arī Žorža Simenona komisārs Megrē mūsu autorei pazīstams. (106.) Ir arī īpatnības, kas liek atcerēties jaunāku laiku līdzīga žanra darbus. Zviedra Stīga Lārsona **Milennium** trilogijas pirmās daļas **Meitene ar pūķa tetovējumu** (turpmākās neesmu lasījis) darbība daļēji noris vecā, uz salas situētā īpašumā, bet par veiklāko izmeklētāju, gluži kā **Tase melnas kafijas**, izvēršas sievietē.

Lārsona detektīvienes vārds Līsbeta stipri līdzīgs Judinas varones otram vārdam Līzete. Judinas izmeklētāju prieks pēc paveiktā darba pamieloties ar nūdeļu, garneļu un olīvu salātiem liek atcerēties Donnas Leones Venēcijas krimiķu seriāļā sastopamo komisāru Bruneti un viņa omulību un labpatiku, kad viņš pēc saspringtas darba dienas varēja, mājās pārradies, baudīt sievas Paolas gatavotās maltītes. Jāpiebilst, ka gan Lārsona, gan Leones detektīvu labā latviešu tulkojumā izdevis tas pats „Zvaigznes” apgāds.

Tiešām, detektīvomānus drīzāk ražo nekā rada, un ražošanas procesā tagad iesaistījusies jauna latviešu rakstniece. Vienīgā atkāpe no formulas viņai ir latviskā momenta „piešprīce”, jo notikumu vieta ir Latvija un romāna personāžs – latvieši. Noziegums notiek Pūču salā Melnupes upes vidū, protams, fiktīvā vietā, it kā ap 70 km no Rīgas. Izmeklētājam milīgs latvisks vārds Miks Kaķītis. Mūsu laikmets iezīmēts jau 1. nodaļā ar nesen vēl pārāk bieži lietoto vārdu „dižķibeļi” un ar runām par braukāšanu pa ārzemēm „šoppingot”. Lasītājam Latvijas dzīve druscīt jāpazīst, lai saprastu, ko, piemēram, ik vakaru nozīmē **Panorāmas** laiks un kas tā tāda par Ēlerti teikuma: „Sadomājās, ka kļūs tikpat liels un varens, kāda bija Ēlerte”. Trimdniekiem savukārt sirdi varētu sildīt pastāstījums, ka pag. gs. 90. gadu sākumā romāna varones vecāki „saņēmuši piedāvājumu mācīt jauniešus Minsteres Latviešuģimnazijā” un pārcēlušies uz turieni.

Krimiķu žanrā iesaistoties, rakstniekam nākas izšķirties, cik daudz stāstīt par galveno personu izcelsmi, pagātnei, raksturu veidojošiem faktoriem un visu citu, kas vēstījumam piešķirtu zinā-

mu dziļumu un ļautu nopietnākam lasītājam tēlos labāk iejusties. Nelaime tāda, ka, iztopot šim nopietnākajam lasītājam, gaļlaikots juties steidzīgais lasītājs, kam neko vairāk nevajag kā vispirms šķietami grūti izskaidrojamu noziegumu un pēc tam iespējami sarežģītu tā izmeklēšanas un izskaidrošanas labirintu, kur galā viss izskatās pilnīgi citāds, nekā tas izskatījies sākumā. Dace Judina sava romāna pirmo upuri Robertu Lauciņu nogalina jau 1. nodaļas sākumā, bet 2. nodaļā tempu krietni piebremzē, izstāstīdama galvenās personas dzimtas vēsturi un aprakstīdama viņas mantoto īpašumu. Te autore riskē ar steidzīgā lasītāja zaudēšanu, jo mēdz sacīt, ka steidzīgi lasītāji grāmatu noliekot pie malas, ja tā viņus nespējot ieintrīgēt pirmajās 30 lappusēs. Steidzīgo lasītāju taču allaž saista aktuālais notikums, ne notikuma fons, dibenplāns jeb tas, ko angļiski tik trāpīgi sauc par *background*.

Uz prātošanu ievirzītu lasītāju Roberta Lauciņa nešpetnais raksturs, kas sāk atklāties 8. nodaļā, vedinās pārdomāt, kāpēc detektīvomānu upuri lielākoties notēloti negatīvi. Pirmā, loģiskā atbilde ir tāda, ka cilvēku, kurš „pēdējo gadu, mēnešu un pat dienu laikā ... mērķtiecīgi bija centies nodedzināt aiz sevis visus tiltus, sastrīdoties un sariebjot visiem – draugiem, konkurentiem”, paprāvs skaits cilvēku varētu vēlēties nogalināt, un intriga, kurš no iespējamiem slepkavām grēka darbu pastrādājis, būs asa. Cita atbilde varētu būt, ka detektīva lasītājam neklājas just, īpaši – just kādam upurim līdzī, kas notiktu, ja upuris būtu simpātisks. Detektīvs jālasa ar prātu vien, liekot lietā tādas iemaņas, kādas cilvēkam derī-

gas, spēlējot šachu vai risinot rēbusu.

Varētu rasties jautājums, kāpēc gan laikrakstā, kas pirmām kārtām domāts latviešiem ārzemēs un iznāk tikai reizi nedēļā, pievērst uzmanību grāmatai, kas ir tīrā izklaides literatūra un ne maz nepretendē uz grāmatniecības augstākiem plauktiem. Tiesa: trimdas ziedu laikos, kad tur tika izdoti vairāki simti titulu gadā, detektīvomāni droši vien bija saskaitāmi uz divu roku pirkstiem. Interesanti būs piebilst, ka **Brīvās Latvijas** priekštecis - laikraksts **Latvija** 50. gadu sākumā gan turpinājumos iespieda tās pašas Agatas Kristi romānu **Kurš vainīgs?**. Trimdas latviešu sabiedrība bija pamatos elitāra, tajā bija nenormāli liels skaits intelektuāļu: zinātnieki, skolotāji, mācītāji, mākslinieki... Tādā sabiedrībā pēc „vieglās” literatūras nebija īpaša pieprasījuma, bet tie nedaudzie, kas krimiķus vēlējas, varēja ar tiem iepazīties gadu gaitā labi apgūtājā mītnes zemes valodā. Latvijas sabiedrība nenormāla ir vienīgi tās etniskā sastāva ziņā, bet citādi tajā atrodam visplašāko ieviržu un interešu spektru; Latvijas latviešu starpā ir gan ģeniji, gan idioti, gan kriminālisti, gan turpat vai par svētiem saucamie. Ja vēlamies Latvijas latviešus un viņu interešu loku iepazīt visā varavīkšņainā daudzveidībā, nav labi pilnīgi ignorēt to tautas daļu, ko snobi dažkārt dēvē par „vienkāršiem cilvēkiem”, un viņiem tikamu lasāmvielu.

Apgāds „Zvaigzne” informē, ka **Tase melnas kafijas** ir pirmais romāns seriāļā „Izmeklē Anna Elizabete”. Lai autorei Dacei Judinai paveicas turpmākie!

Eduards Silkalns

KAS TUR KO BĒDĀT!

Kinoteātrī *Splendid Palace* 11. novembra pievakarē līdz pēdējai vietai piepildītā zālē notika pirmizrāde dokumentālajai filmai par abos Atlantijas okeana krastos populāro grupu Čikāgas Pieciši. Filma tapusi, sadarbojoties Juŗa Podnieka studijai ar Latvijas Mūzikas videokanāli, atbalstu tai sniegusi *Lattelecom* televīzija. Režisora Igora Lingas vadībā izveidots saistīgs stāsts par Čikāgas Piecišu ceļu vairāk nekā piecdesmit gadu garumā.

Kā jau esam rakstījuši, šovasar Latvijā notika ansambļa pusgadsimta jubilejai veltīta turneja, ko paši dalībnieki samērā nenopietni dēvēja par pēdējo. Tad arī nobrieda ideja par filmas veidošanu. Un te ir paveiktais – gandrīz stundu garš atskats uz ansambļa darbību. Filmai dots nosaukums „Čikāgas Pieciši. Par mani, draudziņ, nebēdā”. Režisors Igors Linga kopā ar skaņu režisoru Klāvu Siliņu un ansambļa dalībnieci Loriju Vudu Cinkusu, kas ir arī filmas scēnārija līdzautore, devās uz Ameriku, lai apciemotu un iztaujātu ansambļa kādreizējos un tagadējos dalībniekus un sakopotu fotografijas un amatieru filmu fragmentus, kuŗos iemūžinātas Piecišu gaitas pagājušā gadsimta 60., 70., 80. gados. Šie ieguvumi filmā uzziņās kā krāsainas jaunības atmiņas, pilnas mīļa humora un

koŗas teātrālas aizrautības.

Filmā vitālajā, optimistiskajā kopskaņā lieliski iederas Alberta Legzdiņa un Ulŗa Streipa lakoniskais, faktiem piesātinātais stāstījums par ansambļa pirmsākumiem, Armanda Birkena vēstījums par savu „saindēšanos” ar Piecišu dziesmām un bezgalīgo laimi, kas piedzīvota, kad beidzot no skatītāja viņš kļuvis par pilntiesīgu dalībnieku. Un turpat blakus viņa „naīvi nevainīgais” apgalvojums, ka Čikāgā ir divi vienlīdz slavēti vārdi – Als Kapone un Alberts Legzdiņš. Fascinē arī ansambļa sievišķās puses atziņās par savu vietu un uzdevumiem kopīgajās izrādēs. Kā lai nesajūsminās par blondo, slaido Janīnu Ankipāni, kas bija aicināta greznot vīru sastāvu ar savu klātieni un mūzikālo sniegumu! Tad Lorijas Vudas un visjaunākajos laikos arī Lindas Marutas Kronbergas iesaistīšanās grupā priekšnesumam pievienojušās vēl jaunas kvalitātes.

Piecišu tēvs un mūžīgais dzinējs (ar nozīmi *perpetuum mobile*) nepārprotami ir Alberts Legzdiņš, taču ansambli, kur dzied pašsacerētas dziesmas vai vismaz dziesmas ar pašsacerētiem tekstiem, svarīgs un nozīmīgs ir ikkatra dalībnieka piesums. Tāpēc tik sāpīgs ir Ulŗa Ievāna zaudējums. Par viņu ar lielu mīlestību stāsta kolēģas, par šo unikālo komiķa talantu

Foto: Ivars Svānfēlds

Pēc pirmizrādes. No kreisās: režisors Igors Linga, Lorija Vuda, producente Antra Cilinska

varam spriest arī mēs pēc dažiem vēsturiskiem skatiem un īpaši izteiksmīgām fotografijām.

Filmā veidotājiem ir izdevies no fragmentārām detaļām uzburēt priekšstatu par talantīgu, aizrāvīgu un dzīvespriecīgu cilvēku kopu, kas par savu uzdevumu ir izvirzījuši prieku un optimisma vairošanu skatītājos. Piecdesmit gadus viņi ir ceļā pie klausītājiem, un filmā šis mūžīgo ceļinieku tēls lieliski parādīts – patiesībā ir pat vienalga, vai aiz loga slīd Amerikas vai Latvijas ainava. Tālumā no tēvzemes Pieciši kalpojuši lat-

viskuma un latviskas kopības apziņai, savai valodai un tautai. Izrādās, ka, darbojoties Amerikā, viņiem nav bijis ne jausmas, cik populāras viņu dziesmas ir Latvijā, tās bija pārlidojušas pāri visām robežām, tika kopētas no platēm magnetofona lentēs, pavairotas no rokas rokā, spēlētās mājas ballītēs un neoficiālās saiešanās, dziedātas studentu vakaros. To apjaut un saprast Piecišiem pašiem izdevās tikai 1989. gadā, kad notika viņu pirmā turneja dzimtenē, ko vainagoja grandiozais koncerts Meŗaparķa estrādē, kad daudzi tūkstoši

dziedāja līdz gandrīz vai visas dziesmas. Kopš tās reizes tautas mīlestība un uzmanība viņus ietinusi kā mīkstā, baltā villainē un pavadijusi ik uz soļa.

Filmā lieliski ne tikai atklāta pašu Piecišu nenogurstoši radošā daba, bet arī atspoguļota šī nopietnā darbā iemantotā mīlestība. Pārpildītie koncerti zālēs, brīvdabas estrādēs, pilsdrupās, parkos un pat pie Brīvības pieminekļa ļauj sirdīm pukstēt vienā taktī. Dziedātāji un klausītāji jūtas vienoti, un tas ir Čikāgas Piecišu misijas augstākais piepildījums.

Filmā pirmizrādes vakarā arī mēs jutāmies vienoti ar galvenajiem varoņiem, kas tobrīd atradās pie datora Čikāgā. *Skaipā* bija iespējams sazināties gan pirms, gan pēc filmas izrādes. Viņi dzirdēja mūsu aplausus pēc filmas, mēs uz ekrāna skatījām vaigā Albertu, Armandu, Janīnu, Alni. Taču pats galvenais – ak, tehnoloģiju laikmeta progress! – mums izdevās sadziedāties. Tas bija līdz asarām aizkustinoši – dziesmu par Brīvības pieminekli, „kam pamatā ir laukakmens un tēvu zemes smiltis”, dziedāja ansambļa dalībnieki okeana viņā krastā, līdz ar viņiem Lorija kinoteātra zālē, te, Rīgas vidū. Un mēs, visi skatītāji, dziedājām līdz: „Par mani, draudziņ, nebēdā!” Kas tur ko bēdāt, ja kaut kas tāds ir iespējams!

Gundega Saulīte

Rīgas dendija un autsajdera simtgade

Latviešu mākslā nav daudz mākslinieku, kuŗi gan ar savu dzīvesveidu, gan mākslu jau dzīves laikā saistītu īpašu sabiedrības uzmanību, radot ap sevi teiksmainu gaisotni, leģendas, stāstus, apbrīnu un arī nosodījumu, paŗas, pat skaudību. Viņu centrā, nav šaubu, ir **Kārlis Padegs** (1911-1940) ar savu ekstravaganto ģērbšanās manieri, bohēmu, mūŗīgajiem izlēcieniem, lai viņu ievērotu un par viņu runātu, ar dāmu aplenkumu, ar izteikto personības šarmu un izsmalcināto mākslu, sevišķi zīmējumiem, brīžiem pilniem drāmatisma un traģikas, citkārt vieglas erotikas piesātinā-

tiem, bet vienmēr ar elegantu, tikai viņam vien raksturīgu līniju, stāstījuma veidu. Sarkasms un ironija tajā savienojas ar smiekliem caur asarām un vieglprātīgu atbrīvotību. Ikviens atrod sev sirdij tuvo – sievietes apbrīno viņa spēju atklāt slēptākās ilgas, kungiem patīk viņa vīrišķība, kuŗā nav vietas sentimentam, daiļā dzimuma apjūsmošana, kuŗā noteikta vieta ierādīta intīmai pusei – kaislei un zināmai izlaidībai. Kārlis Padegs līdz ar tēlnieka Andŗa Vāŗpas veidoto bronzas tēlu iepretim Rīgas Latviešu biedrībai Vērmānes dāŗzā, kur 1934.gadā līdz ar Valdi Kalnrozi viņš bija sa-

rikojis gleznu izstādi, ko tautā dēvē par „Zem liepām”, - tagad ir kļuvis teju vai par Latvijas galvaspilsētas simbolu, nu, vismaz par noteiktu iekšējas brīvības, izmeklēta švīta un sieviešu elka zīmi, un pie tā ik dienas krājas ziedi.

Nodzīvojis tikai pilnus 28 gadus, Kārlis Padegs paspēja atstāt neskaitāmus šodien par klasiku kļuvuŗus darbus – gleznas, zīmējumus, ilustrācijas. Šobrīd neredzēti šķiet, ka mākslinieks savā daiŗradē tēlojis mūsu laiku ar tā ēnas pusēm, pietrūkst tikai viņa izsmalcinātības un inteliģences.

Pieminot Kāŗļa Padega 100. dzimšanas dienu, 4. novembrī

Latvijas Nacionālā mākslas mūŗeŗa Baltajā zālē tika atklāta viņa darbu jubilejas izstāde „Trauslais izaicinājums”. Vienlaikus skatāmas vēl divas viņam veltītas skates – Hēģes zālē izlikti veltījumi Kāŗlim Padegam, bet Mazajā zālē II stāvā – „Padegs un pilsoniskā madāma”. Visas šīs izstādes veidojis Kāŗļa Padega pētnieks, mākslas zinātnieks Jānis Kalnačs. Viņš mākslinieka dzīvē un daiŗradē iedziļinājies kopš 1976. gada, tātad tai veltījis 35 sava mūŗa gadus. Likumsakarīgi, ka līdz ar jubilejas izstādi tika atvērta arī Jāņa Kalnača monumentālā monogrāfija „Rīgas dendijs un autsajders Kāŗlis Padegs” (apgāds „Neputns”).

Abi šie lieli notikumi 4. novembra vēla pēcpusdiena Mākslas mūŗejā Valdemāra ielā pulcināja tik lielu interesentu pulku, ka atklāšanas ceremonijas laikā visi gribētāji nevarēja pat iespraukties visai ŗaurājās telpās. Tik daudz ļauŗu izstāŗu atklāšanā nekad iepriekŗ nav novērots, sacīja mūŗeŗa ļaudis. Mākslinieki, kolekcionāri, daudzi intelektmīgi, prominenti cilvēki, bijuŗie un pašreizējie politiķi, piemēram, eksprezidents Valdis Zatlers ar kundzi Lilitu, bijuŗi kultūras ministre Sarmīte Elerte uzskatīja par nepiecieŗamu būt klāt ŗajā nozīmīgajā Latvijas kultūras notikumā (Rīgas pilsētas galvu gan neredzēja).

Atklāšanu vadīja Latvijas Nacionālā mākslas mūŗeŗa direktore Māra Lāce, raksturodama jubilāra izcilo lomu latvieŗu mākslā. Ļoti koncentrēti uzstājās jaunā kultūras ministre Œaneta

Jaunzeme-Grende. Savās bērniības atmiņās dalījās Kāŗļa Padega brālēns Andris Padegs. Arī gleznotāja Dŗemma Skulme ir Padegu satikusi un izjutusi ŗīs personības vienreizību.

Baltā zāle ŗajā izstādē pārvērtusies līdz nepazīŗšanai. Ierastie baltie stendi pārkrāsoti silti pelēkos toņos, kas jauki saskaņojas ar kolonnām. Uz tiem labi izceļas Kāŗļa Padega gleznas, kuŗu ne maz nav tik daudz, un zīmējumi. Tik plaŗa mākslinieka izstāde līdz ŗim nav bijusi, atzina arī Māra Lāce, – puse darbu ir no mūŗeŗa krāŗumiem, otra – no kolekcionāŗiem. Apskatei izlikts teju viss, ko laiks paglābis no iznīcības. Un mēs iegrimstam pagājuŗā gadsimta 30. gadu atmosfērā ar tās ŗļāģeriem un Jāņa Vintera dziesmām (no kuŗām jubilāram īpaŗi tuva bijusi viena – „Draugs, nevaicā”), ar tā laika frantiem un dāmām, cigareŗu dūmiem un vīna izgarojumiem, ar sievieŗu pielūgsmi un mīlestības alkām, flirtu un izaicinājumiem. Starpstāvā balti klāts gadiņŗ ar zīmi, ka tas ŗajā restorācijā ir rezervēts jubilāram, uz tā porcelāna kafijas tase, glāzīte un sarkana roze, – mēs viņu gaidām, bet jubilejas viesis neatnāks. Ir jau 61 gads, kopŗ viņŗ aizgāŗis uz neatgrieŗanos.

Kāŗļa Padega izstāde ir zīmīga arī ar to, ka tā ir pēdējā pirms lielās mūŗeŗa ēkas rekonstrukcijas, kas sāksies 1912. gada janvāŗa vidū. Nākamā izstāde tiks atvērta 2014. gadā, kad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta.

Māris Brancis

MĀKSLA, KO NESKAŅ LAIKS

Tikai divas nedēļas oktobrī Agijas Sūnas galerijā Rīgā, dēla Andreja Stipnieka sarūpēta, bija skatāma Margaritas Stipnieces (1910-2010) gleznu izstāde, kas pērn mākslinieces 100. dzimšanas dienā bija redzama Talsos. Viņa laikam ir pirmā gleznotāja latviešu mākslā, kuŗa piedzīvo tādu apaļu dzimšanas dienu, turklāt tik stipra, ka pati piedalās savā jubilejas izstādē. Diemžēl viņas šīs zemes ceļi drīz aprāvās, lai turpinātos citā saulē.

Maz ir mākslas cienītāju, kuŗi uz Talsiem devās īpaši aplūkot izstādi – mūsdienu ekonomiskajos apstākļos tas nenotiek bieži, tāpēc ir lieliski, ka arī rīdnieki varēja iepazīties ar šo

gleznotāju un gūt kaut nelielu ieskatu viņas daiļradē.

Mākslinieci Latvijā iepazīna jau pagājušā gadsimta 30. gados, kad viņa vēl nēsāja savu dzimtas uzvārdu Klēbacha un vēl nebija satikusies ar Latvijas armijas virsnieku Eduardu Stipnieku. Mūža lielākā daļa pagāja Austrālijā, kur tāpat daudz gleznots, tur māksliniece piedalījies neskaitāmās izstādēs, gūdamā ne tikai latviešu sabiedrības, bet arī vietējās mākslas dzīves apskatnieku un mākslas cienītāju atzinību. Viens no tiem reiz secināja:

„Viņas darbi ir ieguvuši mūžības rezonanci, un tos neskaņ laiks.”

Mūžība saglabā tikai tos dar-

Skats izstādē

bus, kuŗi nav nākuši pasaulē, komercijas mudināti. Margarita Stipniece negleznoja tikai nau-

das dēļ. Māksla bija sevis izteikšanās iespēja un droši vien arī tāpēc nepieciešama, lai saglabātu sevi kā personību un latvieti.

Diemžēl no izstādes vien nevar izsekot visam Margaritas Stipnieces radošās izteiksmes veidošanās procesam. Ekspozēts gan viens pag. gs. 40. gadu pirmās puses pastelis „Māte ar bērnu”, kas atklāj, ka tā autore nāk no Valdemāra Tones loka, bet otrs vecākais darbs datēts ar 1967. gadu – „Zilā madonna”. Tas apliecina, ka noiets ļoti garš un visai sarežģīts daiļrades ceļš – no gaismēnās bazēta tēlojuma līdz viduslaiku vitrāžās atrastam sev radniecīgam skatījumam. Krāsas sabiezinātas, līdz galējībai piestrēdzinātas ar iekšējo enerģiju un garīgo spēku. Tema gan palikusi tā pati – māte ar bērnu. Sieviete ir Margaritas Stipnieces lielākās daļas gleznu centrā. Citkārt viņas ir divas vai trīs, parasti aperīgā noskaņojumā, nereti par kaut ko skumst. Prieks kaut kur paslēpies. Par to var vēstīt tikai košāku krāsu sa-

likumi.

Māksliniece glezno arī klusās dabas un aktus, bet nekad viņas uzmanības lokā nav ainavu, kuŗas ik dienas bija apkārt, dzīvojot Austrālijā. Margarita Stipniece kādā intervijā atzīstas:

„Es gleznoju telpā, strādājot pilnīgi izslēdzos no ārpusaules un tās ietekmes.”

Toties pasaules māksla viņu ir ļoti ietekmējusi. Jau pieminētais Valdemārs Tone, tikpat labi samānāma viduslaiku vitrāžu ietekme, kubistu atskaņas utt.

Pēdējos gados, kad Margarita Stipniece atkal dzīvoja vectēva mājā Saldū, viņas gleznas kļuva gaišas, gaismas piestartotas, ornamentāli krāsainas. Formu veido patreknā līnija, gleznu klāj ģeometriski laukumi, telpa pilnīgi atmesta. Tikai centrā palikusi sieviete, joprojām iegrimusi pārdomās, vērpjot nebeidzamu domu pavedienu.

Laiks maina cilvēku, viņa uzskatus, dzīvesveidu, tikai māksla paliek tā pati.

Māris Brancis

Trīs māsas

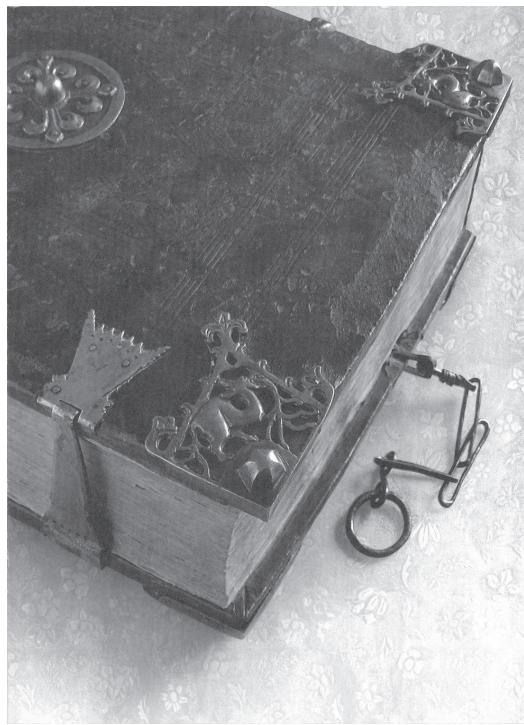

Zilā madonna

PIECU GADSIMTU UNIKĀLI LIECINĀJUMI

Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā atklāta izstāde „... ar ķēdi, slēdžiem un apkalumiem”, kuŗā redzamas unikālas liecības – piecu gadsimtu (15. – 19. gs.) vēsturiski iesējumi no *Bibliotheca Rigensis* kolekcijas. Izcili izveidotā izstāde, kuŗas autore ir Aija Taimiņa, tika atklāta apvienotā Pasaules latviešu zinātnieku 3. kongresa un Letonikas 4. kongresa ietvaros. Ievērojamie viesi ar neviltotu apbrīnu vēroja tik veiksmīgi un konceptuāli skaidri izkārtoto, negaidītiem pārsteigumiem piesātināto ekspozīciju. Izstādi atklāja Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere, vērsot ārvalstu un pašmāju apmeklētāju uzmanību uz retajiem ekspozīcijas iesējumiem, kas glabājas Akadēmiskās bibliotēkas krājumā.

Atzinīgus vārdus par šo neparasto notikumu un tā rīkotājiem, arī par izstādes autores A. Taimiņas devumu priekšsajūmā teica akadēmiķis Jānis Stradiņš, arī mākslinieks Valdis Villerušs pauda apbrīnu par seno grāmatasējēju augsto amata prasmi, apkalumu meistarību, talantu un izsmalcināto gaumi, kas sniedz vērtīgas liecības par senatnes grāmatnieku veikuma

kultūru. Vērtētājiem pievienojās arī izglītības speciālistu pārstāve Baiba Rivža. Oficiālās daļas izskaņā runāja izstādes idejas īstenoņā Aija Taimiņa, akcentējot retākos un vairāk pārsteidzošos *Bibliotheca Rigensis* krājuma darinājumus.

Liela daļa seno iesējumu tapuši Vācijā, taču izstādē aplūkojami arī Nīderlandes, Anglijas, Poli-

jas, Čehijas, Francijas, Spānijas un Krievijas meistarību izcili darbi. Milzu folianti uzskatāmi par skaisiem mākslas darbiem. Īpaši izceļas gotiskie iesējumi, kas iegūti no Rīgas klosteriem, un arī 15. gs. otrā pusē iespēstās grāmatas – inkunābulas. Tām ir smagnēji, ar ādu pārvilkti koka vāki, ko grezno apkalumi un slēdži. Ekspozīcijā uzmanību saista ķēžu grāmatas (*libri catenati*); iespēstās, greznās ķēdes noturēja grāmatas uz slīpās pulsts.

Akadēmiskās bibliotēkas krājumā meistarību kaltās ķēdes saglabājušās kādām septiņdesmit inkunābulām.

Vācijā Renesanses stilā tapušos iesējumus skatāmi izcilāko Reformācijas laika personību portreti, visbiežāk M. Luterā atveids, un par to var pārliecināties arī izstādē. Ekspozīcijā izvietoti arī krāšņi 16. un 17. gs. darinājumi, kas iegūti no ievērojamu vēsturisku personību

bibliotēkām. Viena no tām ir Polijas karaļa Sigismunda Otrā Augusta bibliotēka Krakovā.

Izstādes standos aplūkojami arī dažādu papīru paraugi, kas lietoti grāmatu veidošanā. Sevišķi iecienīts bija 18. gs. izmantotais zili baltais Hernhūtes raibpapīrs, no kuŗa darināja iesējumus, priekšslapas, arī futrāļus.

Par ievērojamu vērtību izstādē izcelti Latvijas grāmatasējēju veidotie folianti. Rīgas pirmais slavenais grāmatiespēdējs bija Nikolauss Mollīns, kas pie savas tipografijas 17. gs. sākumā atklāja grāmatveikalu, kuŗā viņš pieņēma darbā arī dažus grāmatu meistaros. Vairāki viņu darinātie izsmalcinātie, krāšņie sējumi bija paredzēti dāvināšanai.

Ekspozīcijā redzami vairāki Rīgas 16. gs. beigu un 17. gs. sākuma meistaros veidoti greznumiesējumi, kas piederējuši Rīgas superintendantam Hermanim Samsonam, monētu kalējam Hinricham Vulfam, rātskungam Oto Kannem, – šo foliantu vākus rotā Rīgas ģerbonis zelta iespēdumā. Ievērojams daudzums 18. gs. iesējumu tapuši kā dāvinājumi Rīgas pilsētas bibliotēkai, tiem uz vāka iespēstas ģerbonis vai bibliotēkas zīmogs.

Pirmo reizi mūsdienu Latvijas

grāmatniecības vēsturē ir tapusi tik apjomīga, zinātniski perfekti veidota izstāde, kuŗas autore – galvenā bibliotēkare A. Taimiņa materiālus izkārtojusi tā, ka izstādes apmeklētāji var ne vien priecāties par seno grāmatasējēju, ādmiņu, kalēju, pergamentu un papīru gatavotāju meistarību, bet arī izprast, kā grāmatu ārveids ir mainījies atbilstīgi mākslas stilam. Katrs izstādes vērotājs var pārliecināties, kā grāmatas izskatu ietekmējusi gotika, vēlā gotika, renesanse, manierisms, baroks, rokoko, klasicisms, ampīrs, biedermeijers, neostils, jūgendstils, *Art Deco*, funkcionalisms. Turklāt ekspozīcijā nojaušami arī vēsturisko iesējumu īpašnieku uzskati, attieksme pret lasīšanu, grāmatu saturu, arī viņu sociālais stāvoklis. Piemēram, zīda un samta triumfs biedermeijera stila darinājumos liecina ne vien par laikmetu, bet arī par sējuma saimnieka gaumi un interesēm.

Latvijā vēsturisko iesējumu pētniecība pagaidām ir tikai sākuma stadijā, taču izstādes konceptuālā ievirze skaidri uzrāda bagātīgās pētījuma turpinājuma iespējas šajā laukā.

Irēna Lagzdīņa

PAR LATVIEŠIEM KRIEVIJĀ

Kirovas apgabala Slobodskā Raiņa muzejmājā Latvijas vēstnieks Krievijas Federācijā Edgars Skuja un Kirovas apgabala gubernātors Nikita Belichs 3. novembrī atklāja izstādi „Latvieši Krievijā”. Svinīgajā sarīkojumā piedalījās Slobodskas administrācijas vadība, pilsētas galva un apgabala Kultūras departamenta vadība.

E. Skuja pasniedza dāvinājumu Raiņa muzejmājas vadītājam no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Raiņa un Aspazijas muzeja un Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas – vērtīgas grāmatas un materiālus, kas papildinās Raiņa muzejmājas Slobodskā krājumus.

Izstāde „Latvieši Krievijā” cikla „Latvieši pasaulē” ietvaros veidota sadarbībā ar Latvijas Nacionālo Vēstures muzeju un Latvijas Valsts vēstures arhīvu un ir tapusi ar Latvijas vēstniecības KF atbalstu. Izstāde bija apskatāma Maskavā, Ārzemju literatūras bibliotēkā, šā gada jūnijā, tad tā ceļoja tālāk uz Kirovas apgabala brāļu Vasņecovu vārdā nosaukto mākslas muzeju Vjatkā, un ir plānots, ka pēc Raiņa muzejmājas izstāde tiks nodota publikas

No kr.: brāļu Vasņecovu vārdā nosauktā mākslas muzeja direktore Irina Ļubimova, Slobodskas pilsētas galva Jevgeņijs Ričkovs, administrācijas pārstāvji - Margarita Lukina, Vladimirs Mikrjukovs, gubernātors Nikita Belichs, Raiņa muzejmājas vadītāja Žanna Žilina, Latvijas vēstnieks KF Edgars Skuja, vēstniecības KF kultūras atašeja Maija Bišofa, atašejs lauksaimniecības jautājumos Aivars Graudiņš, Konsulārās nodaļas vadītājs Uldis Šimsons

apskatei arī citos Krievijas reģionos.

Izstādes ekspozīcijā skatāmi materiāli par latviešu izceļošanu uz Krieviju 19. gs. otrā pusē un 20. gs. sākumā. Ekspozīcijas autori dokumentos, fotogrāfijās un dažādos izdevumos skaidro latviešu aizbraukšanas cēloņus,

cenšas rast atbildi - vai izceļotāji, pūloties izrauties no nabadzības, meklējot taisnību, ko dod gara brīvība, sasnieguši, ko vēlējas. Tas ir stāsts par to, kā latvieši iedzīvojās svešās zemēs un centās saglabāt latviskumu, par to, kā viņi kalpoja Latvijai un kā tautieši dzimtenē vērtēja viņu rosmes.

Foto: Maija Bišofa

Raiņa muzejmājas vadītāja Žanna Žilina izrāda Latvijas vēstniekam KF Edgaram Skujam un Kirovas apgabala gubernātoram Nikitam Belicham muzeja ekspozīciju

Izstādē atsevišķa sadaļa veltīta latviešu grāmatniecībai Krievijā, īpaši izdalot arī latgaliešu grāmatniecību.

Izstādes konsultanti, tekstu un komentāru autori ir vēsturnieks Toms Ķikuts, grāmatniecības speciālists Lilija Limane un Viesurs Zanders. Izstādes kuratore un vizuālās koncepcijas autore - Velta Knikste.

Izstāde „Latvieši Krievijā” Slobodskā būs apskatāma visu novembri.

Sarīkojums bija ļoti plaši apmeklēts, bija ieradusies vairāku Kirovas vietējo plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Pēc izstādes atklāšanas vēstnieks un Kirovas gubernātors nolika ziedus pie Raiņa un Aspazijas pieminekļa. Slobodskas pilsētas galva pavadīja viesus ekskursijā pa pilsētu.

Maija Bišofa,
LR vēstniecības
kultūras atašeja

Piemini Abreni!

Beidzies sacerējumu konkurss latviešu jauniešiem “Piemini Abreni!”

Viens no sāpīgākajiem mūsu nesenās vēstures notikumiem ir sešu apriņķa pagastu un Abrenes pilsētas atdošana Krievijai. Nožēlojamākais ir tas, ka Latvijas ziemeļaustrumu stūra robeža tika mainīta ar atjaunotās valsts vadības un Latvijas Satversmes tiesas lēmumu (pret balsojot vienai tiesnesei), neievērojot Latvijas Satversmes 77. pantu (noteikta tautas nobalsošana) un 1920. gada 11. augusta miera līgumu ar Krieviju. Netika ievērots arī tas, ka Abrenes apriņķis ir bijis sensens latgaļu novads.

Lai rosinātu latviešu jaunatnes interesi par mūsu tautas vēsturi, 2009. gada pavasarī Latviešu

nacionālās apvienības Kanadā (LNAK) padomes sesijā tās locekle Ilga Breikša ierosināja rīkot konkursu “Piemini Abreni!”. Padome rezolūciju pieņēma vienprātīgi. LNAK valde konkursa rīkošanu uzticēja padomes un valdes locekļiem Intai Purvai. Aicinājumā visu zemju latviešu jauniešiem bija norādīts sacerējumā pievērst uzmanību Abrenes novada senvēsturei, atklāt tās zaudēšanas apstākļus, veidojot personisk domu un viedokli par notikumiem Latvijas vēsturē saistībā ar Abreni.

Saņemtos sacerējumus vērtēja žūrija, kurā bija trīs LNAK padomes locekļi: jau minētās Ilga

Breikša un Inta Purva, kā arī vēsturnieks Jānis Mežaks. Saņemtie rakstdarbi liecināja par nopietnu iedziļināšanos vēsturiskajos apstākļos. Konkursā bija paredzētas divas grupas: I grupā jaunieši no 14 līdz 17 gadiem (ieskaitot), II grupā no 18 līdz 24 gadiem. Lai gan konkurss bija izsludināts visās zemēs, kur dzīvo latvieši, diemžēl piedalījās tikai jaunieši no Latvijas. Abās grupās 1. vietai naudas balva bija Ls 1000, 2. vietai Ls 500, bet 3. vietai Ls 250. Astoniem dalībniekiem piešķīra atzinības balvas, katru 100 latu apmērā.

Žūrijas vērtējumā I grupā 1. vieta ir Edgars Klētnieks no

Cēsīm, 2. vieta – Kristers Zariņš Burtņieku novadā, 3. vieta – Kristaps Gruševs Balvos. II grupā 1. vieta ir Justīne Vernere Priekuļu pagastā, 2. vieta – Jānis Siliņš Smiltēnē, 3. vieta – Rita Kaipšteina Līvberzes pagastā.

Atzinības balvas saņēms: Kristiana Blūma (Jaungulbenes pagastā), Ilze Deguna (Gulbenes novadā), Diāna Grosa (Rīgā), Edmunds Gross (Rīgā), Evija Lapiņa (Jēkabpīlī), Lauma Sņikere (Indrānu pagastā), Sarma Skudra (Jaunannas pagastā) un Jānis Zvirgzdiņš (Viļķenes pagastā).

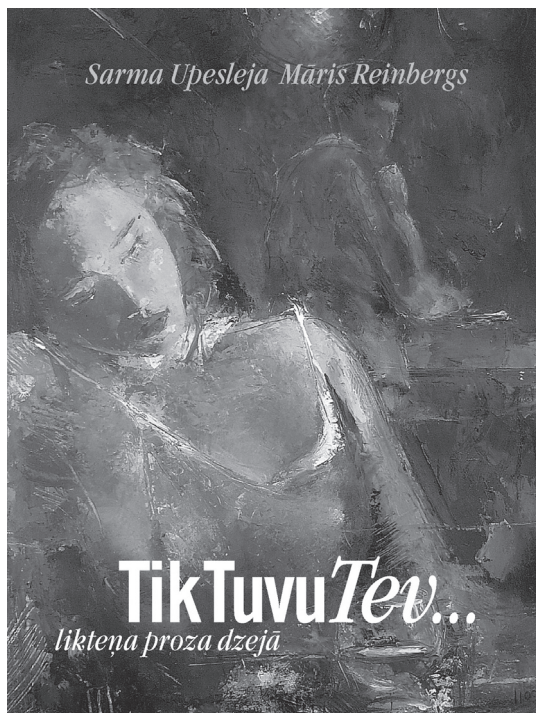
Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) pārstāvības Rīgā

un Latvijas Okupācijas muzeja vadības sadarbībā konkursa dalībniekiem godalgas un balvas tika pasniegtas īpašā sarīkojumā 12. novembrī Latvijas Okupācijas muzejā. Konkursa rīkotāji centīsies godalgotos sacerējumus publicēt latviešu presē.

Viena godalgotā dalībnieka darba nobeigumā citēti nozīmīgi Abrenes apvienības vadītāja L. Vizula vārdi: “Abrene nav tikai teritorija vai sāpīgs zaudējums. Abrene ir Latvijas varasvīru un visu pilsoņu godaprāta un atlieksmes mēraukla, attieksme pret Latvijas valsti un tās neatkarību.”

Jānis Mežaks

Latvijas dzimšanas dienā – literārs *deserts* dzejas cienītājiem

Latvijas Valsts proklamēšanas 93. gadadienas priekšvakarā – 15. novembrī – ceļu pie lasītājiem sāks divu latviešu dzejnieku – tukumnieces Sarmas Upeslejas un liepājnieka Māra Reinberga – kopdarbs jeb mīlestības marginālijas „Tik tuvu tev”. Šai liriskā ciklā lasītājs dialogu veidā varēs izsekot dzejnieces un aktrises Birutas Skujenieces (*Dambekalne*, 1888-1931) un dzejnieka Jāņa Sudrabkalna (*Arvīds Peine*, 1894-1975) traģiskajiem

likteņiem. M. Reinbergs ieturis dzejnieka J. Sudrabkalna izjūtās un pārdzīvojumos, uz ko viņam ar S. Upeslejas dzejas rindām atbild aktrise B. Skujeniece.

Attiecības starp B. Skujeniecei un J. Sudrabkalnu ir viens no traģiskākajiem un latviešu literatūrā daudz apcerētiem patiesiem mīlas stāstiem. Nenotikušas, neizdzīvotas attiecības, jo aktrise Mellužu dzelzceļa stacijā pārāgri gāja bojā, bet dzejnieks pēc traģiskā notikuma lēnītēm ieslīga alkohola varā. J. Sudrabkalns pats šo nenotikušo mīlestību apcerējis ciklā „Klodijai” (*Liesma*, 1984).

Ikvienam dzejas cienītājam šī grāmatiņa raisīs dziļi individuālas izjūtas un pārdomas.

Lāsma Ģibiete

Visas Latvijā iznākušās grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu.
SIA “L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālrunis +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

NOVADU ZIŅAS

„Dieva dārzs” 75 ceļu galapunktā

Turaidas mūzejrezervāts pasaulē ir tik populārs tūristu mērķis, ka grūti sameklēt vārdus, kuŗi Gaujas labā krasta citadelei piešķirtu jaunu, vēl nedzirdētu vai neredzētu nokrāsu. Senais nosaukums Turaida tulkojumā no lībiešu valodas nozīmē „Dieva dārzs”. Šogad to apmeklējuši jau gandrīz 200 000 viesu no 75 valstīm, turkāt gads nemaz vēl nav galā! Katrs latvietis vai novadnieks ceļu uz šo vietu iemin individuāli, un, lai gribētos Turaidā būt, aicinājumu nekad nevar būt par daudz, jo pasaule ir pilna košu piedāvājumu un pamudinājumu.

Turaidā 4. novembrī notika gadskārtējā zinātniski praktiskā konference, kuŗas galvenie klausītāji bija paši darbinieki, sadarbības partneri, mūzejrezervāta atbalsta biedri un novada intelīģences pārstāvji. Tā kā daiļais veidojums – pils kopā ar Dainu kalnu – atrodas divu novadu teritorijā, zinātniskās sarunas nevarēja sākties bez abu novadu – Siguldas un Krimuldas – domes priekšsēžu Uģa Mitrevica un Mārtiņa Ozoliņa labvēlīgajiem ievadvārdiem. Arī Kultūras ministrijas pārstāvei Gundegai Dreiblei turaidiešus bija par ko uzslavēt: lai kādas esot viņu ierosmes un pasākumi, tie allaž iedvesmo!

Daba, vēsture un cilvēki – tie ir trīs vaļi, kuŗi pamatā mūzeja

Tradicionālais konferences dalībnieku kopējais attēls, šogad jaukā saulītē; esot bijušas reizes, kad snidzis sniegs vai sijājais lietus, taču fototattēls vienmēr tapis brīvā dabā, nekad ne telpās

darbības panākumiem. Šoruden durvis vēra Turaidas muižas pārvaldnieka vecā dzīvojamā māja pašā lielceļa malā. Kāda laime, ka mūzejnieku saime šo veco namu pratuši nosargāt no potenciālu saimniekot gribētāju – naudas „taisītāju” rokām! Juku laikos dzirdēti pavisam konkrēti komercprojekti – te jau varētu ierīkot kādu viesu namu!

Vēsturnieki pēti un domā, restauratori un celtnieki idejas iemūžina. Tie, kuŗiem Turaida ir ne tikai Dievu, bet arī cilvēku dārzs, vēlas īstenot vēl daudz

drosmīgu sapņus. Latvijas Universitātes Vēstures institūta darbiniece Ieva Ose klausītājiem uzbūra viziju par Turaidas pils 16. gadsimta podiņu krāsniem, kuŗu liecinieki ir vienīgi 8000 keramikas lausku. Ko pēc tā var secināt? Izrādās, ļoti daudz: zinātniece kā liels bērns pacietīgi lika kopā vēstures „puzli”, ļaujot mums ieraudzīt uz krāsniem uzgleznotos Bībeles tēlus, sava laikmeta varoņus un nevaroņus.

Netrūka pašmāju pētnieku referātu – Vija Stikāne stāstīja

par novada sieviešu grēcīgumu un tā vērtējumu aizgājušo laiku Temīdas svaros, Egils Jemeljanovs informēja par muižas klausīnieku māju, kuŗas atjaunošana patlaban uzskatāma gandrīz tikai par sapņu viziju. Apmeklētāju centrs jau kādu gadu gan vairs nav nekāda vizija. Tiesa, kamēr tā nebija, atlika tikai sapņot, ka reiz

daudzajiem viesiem pie mūzejrezervāta vārtiem vairs nenāksies salt, lietū mirkt vai saulē karst, rindā pēc biļetes stāvēt.

Par LU profesores Vitas Zelčes referātu „Latvijas sociālā atmiņa un identitāte” droši vien ilgas pārdomas būs gan vēsturniekiem, gan parastiem vēstures pētniekiem – memuāru lasītājiem.

Turaidas mūzejrezervāta direktorei Annai Jurkānei, ilgu gadu savu saimi darbos vadot, nekad nav trūcis labu vārdu, pasakot paldies. Mūzicēt šoreiz bija aicinātas trīs daiļas krimuldietes Mazurēvičas. Nudien, grūti bija atšķirt, kuŗa māte, kuŗas meitas: visas smuīdras un slaidas, tautatērpju ne ar ko nepārspējamā daiļumā!

Viesiem kopā dziedot „Še, kur ligo prieku meži”, kārtējo reizi varēju apbrīnot mūsu tautiešus un lepoties ar viņiem, kuŗi ar vienādu aizrautību šo dziesmu dzied gan Sibīrijas Lejasbulānu latviešu ciemā, gan Melburnas latviešu nama pagalmā. Kur latvietis, tur viņa tauta un vēsture, tur atmiņas, kuŗas ikviens spējam saglabāt un dot tālāk.

Anita Mellupe

ZIŅAS ĪSUMĀ

Lāčplēša dienas un Valsts neatkarības pasludināšanas svētku priekšvakarā Ogres valsts ģimnazijā jau otro gadu notika erudīcijas konkurss vēsturē. Pērn skolēni iepazīna savu Vidzemes reģionu, šogad bija Latgales kārta, turpmākajos divos gados pie sevis aicinās Kurzeme un Zemgale.

Lāčplēša dienā Oskara Kalpaka piemiņas vietā Airītēs tika kurts atmiņu ugunskurs. Piemiņas sarīkojumā piedalījās daudzi vīri, kas 1991. gada 11. novembrī Airītēs bija devuši zemessarga pirmo zvērestu.

Lāčplēša dienā Lestēnē notika tradicionālais Lāpu gājiens - no Lestenes Tautas nama uz Lestenes Brāļu kapiem. Pēc gājiens Lestenes baznīcā koncertu sniedza kaimiņi – vokālā grupa *Vocalica* no Jaunpils.

Liepājas uzņēmums Lauma fabricas kopā ar Itālijas izsuvumu ražotājiem nodibinājuši kopuzņēmumu Emme Latvia. Itālijas uzņēmums pieņēmis lēmumu daļu ražošanas pārcelt uz valsti ar zemākām izmaksām, turklāt nodrošinās ap 30 darba vietu.

Mācīties no Latvijas kļūdām un sasniegumiem – ar šādu nolūku Kuldīgā ieradās 17 dažāda līmeņa vadītāji no Moldovas un Polijas.

Traģiskā autoavarijā Alūksnes novadā bojā gājuši izcili Latvijas keramiķi un pedagogi Sarma un Arvīds Pigozņas. Par viņu ieguldījumu stāstīs keramikas darbi *Likteņdārzā* un atmiņas cilvēku sirdī.

Daugavpils Novadpētniecības un mākslas mūzejs par godu Lāčplēša dienai rīkoja patriotisku saietu „Gods kalpot Latvijai!”. Zemessardzes vīri stāstīja par militāro dienestu, demonstrēja kuŗavīru ekipējumu un ieročus, notika Valsts Robežsardzes Daugavpils pārvaldes kinologu paraugdemonstrējumi ar suņiem.

Valmieras Kultūras centrā notika Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svinīgs sarīkojums un svētku balle. Savukārt Valmieras mākslinieki pēc LR Konsulāta Pleskavā (Krievija) ielūguma sniedza koncertu Pleskavas kultūras centrā.

Balvos Lāčplēša dienā zemessargi, jaunsargi un iedzīvotāji pulcējās piemiņas sarīkojumā „Jūs sevi Latvijai devāt...” pie Latgales partizānu pulka kritušo kuŗavīru kapiem, kur līdz ar patriotiskām uzrunām skanēja tautu vienojošā dziesma „Šeit ir Latvija”.

Līgatnes dabas taku iemītniekiem uz Latvijas svētkiem jau otro gadu sarūpētas ozolzīles - 500 kilogrami, kas būs laba ziemas barība mežacūkām, aļņiem, stirnām, lāčiem, staltbriežiem un vāverēm.

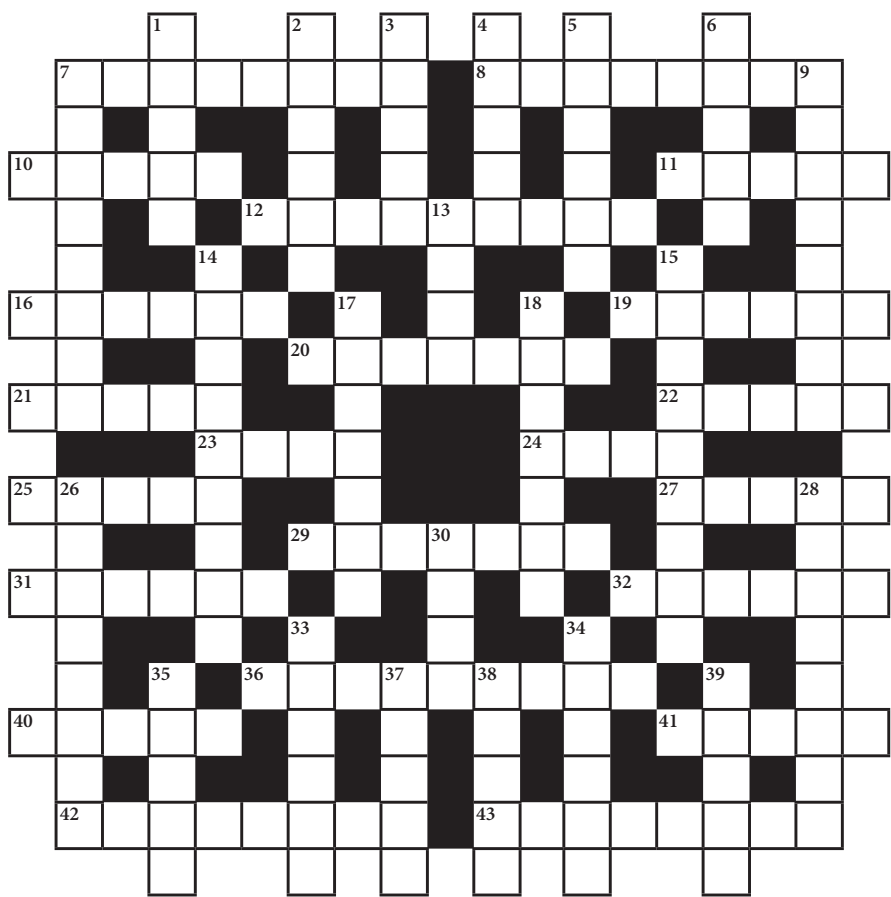
Smiltenes un Strenču novadā darba vizītē viesojās Vācijas pilsētas Drēzdenes Techniskās universitātes un Koksnes tehnoloģiju institūta zinātnieku grupa. Viesu mērķis ir veidot sadarbību ar Latvijas zinātniekiem, un viņi atzinīgi izteicās par meža nozares uzņēmumiem Vidzemē:

Trešā lielākā Latvijas piena pārstrādes uzņēmuma „Valmieras piens” 91,89 % akciju no A. Šķeļem pietuvinātās firmas “Privāto aktīvu pārvalde” iegādājies Krievijas uzņēmējs Jevgeņijs Varovs. Šķeļe izteicies, ka pievērsīsies piena lopkopībai, kam redz milzīgu potenciālu.

Īsziņas sagatavojušas M. Linde un V. Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Nelieli, zvirbuļiem līdzīgi dziedātājputni. 8. Latviešu dzejniece (1865-1943). 10. Augstāko augu stumbri ar lapām un pumpuriem. 11. Vijoles sastāvdaļa. 12. Valsts Centrālamerikā. 16. Iestādes, kas veic kreditoperācijas. 19. Formas tēpa uzšuves. 20. Viengadīgi krustziežu dzimtas augi. 21. Klejot cerībā kaut ko iegūt. 22. Vistvei-

dīgo kārtas putni. 23. Dievība latviešu mītoloģijā. 24. Vēju valdnieks sengrieķu mītoloģijā. 25. Siltzemju koks ar bezzaru stumbru. 27. Franču gleznotājs (1780-1867). 29. Pamudinājums darbībai. 31. Mākslīgs matu veidojums. 32. Ierobežojums. 36. Sēkļaugis, kam sēkļmetņi ieslēgti augļniecā. 40. Nezales. 41. Medicīnas instruments.

42. Monarchu varas simboli. 43. Zemgaļu brīvības cīņu vadonis 13. gs.

Stateniski. 1. Diženas. 2. Piestātne laivām. 3. Neliels publicists apcerējums. 4. Suņu šķirne. 5. Zidītāju apmatojums. 6. Uztura režīms. 7. Itāliešu komponists (1660-1725). 9. Dzelzceļa stacija posmā Rīga-Jelgava. 13. Nemākulīgs dzejolis. 14. Pasta vērtzīme. 15. Kaŗakuģis. 17. Asa, vircota. 18. Ieprecēta radniece. 26. Ezers Vidzemē. 28. Apaļas izbūves ar kupoliem. 30. Franču rakstnieks (1810-1857). 33. Dāvanas. 34. Kārtulas. 35. Sievietes, kas runā nepatiesību. 37. Vārnu dzimtas putns. 38. Ļoti vājš. 39. Sporta veids.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 43 atrisinājums

Līmeniski. 5. Aksioma. 6. Spināti. 9. Elektrons. 12. Resors. 13. Stops. 14. Smarža. 17. Strūkla. 18. Vaidi. 20. Skaņa. 21. Skalbes. 25. Sapals. 26. Vagās. 27. Iedaļa. 30. Lingvists. 31. Prātula. 32. Hantele.

Stateniski. 1. Apmale. 2. Lupīna. 3. Aktrise. 4. Stators. 7. Skotele. 8. Traps. 10. Protokols. 11. Smadzenes. 15. Sūkņi. 16. Kalla. 10. Skrāpis. 22. Spektrs. 23. Vaigs. 24. Kaibala. 28. Pielīt. 29. Atlāss.

Balsojiet par Brīvo Latviju!

Jūsu abonements ir svarīgs, lai mūsu laikraksts arī turpmāk pastāvētu un paustu objektīvu un vispusīgu informāciju! Pasūtīniet BL saviem radiem un draugiem Latvijā, savai dzimtajai skolai, bibliotēkai! Uzdāviniet abonementu sirmajiem leģionāriem, kuŗiem tik ļoti vajadzīgs sarunbiedrs!

1 gada abonementa cena, pasūtīnot avīzi Latvijā – Ls 29,- Samaksa jāveic, naudu ieskaitot SEB banka, konta nr. LV80UNLA0050016243516 ar norādi „BL abonements”.

Pasūtīnāt BL varat arī Rīgas redakcijā Ausekļa ielā 14-2, Rīgā LV-1010, tālr. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv
Par pasūtīnāšanas cenām un kārtību mītnes zemēs skat. avīzes pasītē

BL MANAM DRAUGAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

BL MAN PAŠAM

Lūdzu piesūtīt laikrakstu *Brīvā Latvija*

no _____ līdz _____

(uz ___ mēnešiem) pēc šādas adreses:

Tālrunis: _____

e-pasts: _____

Kuponu, lūdzu, sūtiet uz redakciju vai savam mītnes zemes pārstāvim!

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: “Straumēni”, Catthorpe
Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England.
Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto
visas sēru un citu sludinājumu maksas; pie-
ņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas
un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā: Dz.Purmale,
34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar
2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem
€110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr
1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkom-
mittent, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111
24, Stockholm, Postgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un
fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro;
6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische
Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,
tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita
informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft
in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440
Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.
de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 16, 12 mēnešiem Ls 29
(€ 33).

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi
maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiņa platu-
mā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerčiālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-
stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.
Iespēsts: SIA Madonas Poligrāfists

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

Skatiet tīmeklī

www.latviesiem.co.uk

LASĪET TĪMEKLĪ!

ASV latviešu laikraksta

LAIKS

mājaslapa

www.laiks.us

Latviešu kopība Vācijā (LKV) bibliotēkā glabā *Brīvo Latviju* un tās priekšgājējas-avīzes, kuŗas iesienam divos eksemplāros. Varam lepoties ar labi saglabātu kultūras vērtību, sākot ar avīzes “Latvija” (Vācija) pirmsākumiem drīz pēc Otrā pasaules kara beigām.

Tā ir neaizstājama dokumentācija, kas glabājas visiem pieejamā LKV bibliotēkā Latviešu centrā Minsterē.

Šogad mēģinām šo darbu vēl turpināt Minsterē, cerībā, ka nākotnē to varēs veikt Rīgā vieglāk un saimnieciskāk.

Lai varētu nodot iesiešanai pēdējo gadu *BL*, meklējam trūkstošus izdevumus:

2006. g. - Nr. 7 un 13 (katru 1x)

2008. g. - Nr. 28, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 40, 41, 42 (visus 2x).

Lai arī lūdzam *BL* lasītājus un draugus nākt mums talkā un sūtīt minētos eksemplārus:

Latviešu Centrs Minsterē

Bibliotēka

Salzmannstr. 152

48159 Münster

Deutschland

Paldies! Latviešu Kopība Vācijā, Aija Ebdene

Foto: Imants Urtāns

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipografijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsolīts klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtīnājumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

SPORTS

Šogad slavenajā Ņujorkas maratonā

startēja 47 107 skrējēju. Uzvarēja kenijietis Džefrijs Mutai (2.05:06) un Fireivota Dado no Etiopijas (2.23:15).

Latvijas sportistiem ir goda lieta piedalīties šajās nozīmīgajās sacensībās. Ņujorkas maratonā trīskārt startējusi arī mūsu Jeļena Prokopčuka un divreiz uzvarējusi - 2005. un 2006. gadā, distanci veicot attiecīgi 2.24:41 un 2.25:05.

Šogad dalībnieku vidū bija arī desmit skrējēji un četras skrējējas no Latvijas dažādās vecuma grupās. Divpadsmit no viņiem veiksmīgi beidza distanci. Maratona mājaslapa liecina, ka ātrākais ir bijis **Andis Vitoliņš**, kas par savu dzīvesvietu uzrādījis Ņujorku - 3.14:02 (2592. vieta, 2358. v. vīriešu konkurencē). Citu skrējēju rezultāti un izcīnītā vieta.

Raitis Avots 3.47:30 10 220. v.
Ulrika Rupā 3.48:56 10 650.
Egils Vanags 3.56:29 13488.
Jānis Rungulis 4.07:01 17 581.
Māris Krupenkovs 4.08:56 18 235.
Aigars Feldmanis 4.38:56 29 057.

Lāsma Liede 4.44:56 30 869.
Vilma Jatkunaite 4.52:44 33 296.
Laura Dukjana-Lice 4.53:07 33 317.
Liza Bifina 5.15:00 38 681.
Jānis Adamovičs-Rāts 5.21:52 39 859.

Kvalificējas olimpiskajām spēlēm

Frankfurtes maratonā labi startēja Latvijas pārstāvji. Londonas Olimpisko spēļu kvalifikācijai B normai atbilstīgu rezultātu sasniedza Dace Lina – 2.40:08 (24. vieta) un Valērijs Žolnerovičs – 2.16:29 (35. vieta).

Žolnerovičam pietrūka 34 sekunžu, lai pārspētu Latvijas rekordu, kas pieder Aleksandram Prokopčukam (2.15:56). Lina maratonā trenējas tikai trešo gadu. Viņas rezultāts ir trešais labākais Latvijas sieviešu maratona vēsturē. Olimpiskajām spēlēm gatavojas arī Jeļena Prokopčuka, tā ka nākamajām sacensībām jāizšķir, vai ceļazīmi uz Londonu iegūs abas sportistes vai tikai viena.

Dublinas maratonā veiksmīgi

startēja Dzintars Kļava, sasniedzot šogad savu labāko rezultātu 2.40:28 (13. rezultāts šogad starp Latvijas maratona skrējējiem), ierindojoties 23. vietā.

Eiropas komandu meistarsacīkstēs šachā

Griekijā risinājās Eiropas vienību meistarsacīkstes šachā. Turnīrā piedalījās 38 vīriešu un 28 sieviešu komandas, arī Latvijas šachisti.

Vīriešu izlasē bija lielmeistari Normunds Miezijs, Jevgeņijs Sveņņikovs un Ilmārs Starostīts, kā arī starptautiskais meistars Artūrs Neikšāns. Dāmu vienībā spēlēja 11. Saeimas deputāte lielmeistare Dana Reizniece-Ozola, lielmeistars Ilze Bērziņa un Ingūna Erneste, starptautiskā meistare Katrīna

Artūrs Neikšāns

Šķinķe un FIDE meistare Līga Ungure.

Kārtu secībā vīrieši zaudēja angļiem – 1,5:2,5, uzvarēja austriešus – 3:1 spēlēja neizšķirti ar čehiem – 2:2, zaudēja dāņiem – 1,5:2,5, uzvarēja norvēģus – 2,5:1,5, zaudēja ungāriem – 1,5:2,5, uzvarēja maķedoniešus – 3:1, zaudēja spāņiem – 1:3, spēlēja neizšķirti ar lietuviešiem – 2:2.

Dāmas zaudēja Ungārijai –

Paziņojumi par sariņojumiem un dievkalpojumiem BL tiek publicēti par brīvu. Taču izdevēji un redakcija priecāsies par ziedojumiem, ko lūdzam pārskaitīt mītnes zemes pārstāvim (sk. avīzes pasītē 11. lpp.).

1,5:2,5, piedzīvoja neveiksmi pret Melnkalni – 1,5:2,5, pārliecinoši pārspēja Norvēģijas šachistes – 3:5:0,5, spēlēja neizšķirti ar Šveici – 2:2, zaudēja Izraēlai – 1:3, pārspēja Lietuvu – 3:1, zaudēja Rumānijas, Turcijas un Griekijas šachistēm – 1,5:2,5.

Kopvērtējumā kungi 34 vienību konkurencē ierindojās 24., dāmas - 26. vietā (no 28). Par čempioniem kļuva Vācijas kungi un Krievijas dāmas.

Vīriešu vienības dalībnieks Artūrs Neikšāns izpildīja lielmeistara normu.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Daugavas Vanagu Centrālās valdes Pārstāvība Latvijā no š. g. 15. novembra atrodas viesnīcā „Radi un draugi”. Ieeja no Mārstaļu ielas, nākamās durvis no ieejas viesnīcā uz Daugavas pusi. Tālrunis paliek nemainīgs 67592239, kab. 67003710 un 67003780.

ANGLIJA

Lesteras latviešu rikoto notikumu kalendārs

(Igaņu kluba telpās, 366 Fosse Road North, Leicester, LE35RS):

10. decembrī plkst. 13.00-15.00 - Bērnu un jauniešu interešu izglītības centra pārskata koncerts „Ziemsvētku eglīšu mežs”. Lomās: Sigita Bite, Edmunds Jēkabsons, Matīss Ņitavskis, interešu izglītības centra bērni, Lesteras jauniešu apvienības jaunieši. Režija: Līga Orlovska Ivetas Ročānes bērnu mākslas studijas izstāde. Rotaļas ar Ziemsvētku vecīti. Pacīņas. Pacīņām iepriekš piešķirties pa tālruni 07425867969.

Plkst. 18.00-24.00 „Ziemas balle!“. Dzīvā mūzika- Helmutis & Liene. Lidzi ņemt groziņus, alkoholiskie dzērieni pieejami Igaņu kluba bārā. Darbosies Ziemsvētku kafējnīca pie Diža Pirāga. Loterija. Ieeja: £ 6.

DVF Londonas nodaļas vadzū kopa aicina uz Ziemsvētku tirdziņu sestdien, **3. decembrī**, DVF namā, 72 Queensborough Terrace, London W2, no plkst. 11 līdz 16. Tirdziņu atklās Irēna Hamiltone, lietvede Latvijas vēstniecībā. Pārdošanā būs mantas plašā izvēlē, kafijas galds un loterija. Mājas saimniece gatavos pusdienās skābētus kāpostus ar desiņām. Visi būs sirsnīgi gaidīti.

„Straumēnos” **Ziemsvētku tirdziņš** svētdien, **4. decembrī**, Zviedru zālē, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. Atvērts no plkst. 10. Tirgotāji, lūdzu, laikus pasūtīniet galdus pie Juŗa Krieva, zvanot 01788 860599.

Loterija, atspirdzinājumi. Laipni lūdzam apmeklēt.

DIEVKALPOJUMI RIETUMANGLIJAS VELSAS DRAUDZE

Bristolē, St. Bartholomew's Church, Maurice Road, BS6 5BZ, sestdien, **3. decembrī**, plkst. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

Svonsijā, St. Barnabas Church, Hawthorne Ave, Uplands, Swansea SA2 0LP, svētdien, **4. decembrī**, plkst.16 dievkalpojums ar dievgaldu.

Gernsijā, the Town Church, St.Peter Port, GY1 1, sestdien, **17. decembrī**, plkst. 16 dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māt. G. Putce

Voringtonā, WA1 DXG, Market Gate, svētdien, **20. novembrī**, plkst. 20 Vakara dievkalpojums ar dievgaldu un iesvētībām, sviņot Valsts svētkus.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māt. G. Putce:

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, **20. novembrī**, plkst.11 Mīrušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

APVIENOTĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIĒRA DRAUDZE, māt. Eliza Zikmane

Rovfantā, Rovfantasdievnāmā, svētdien, **4. decembrī**, plkst. 11.30 2. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumu vada prāv. Dr. Andris Abakuks. Pirmdien, **26. decembrī**, plkst. 11.30 2. Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, Svētdien, , **27. novembrī**, plkst. 14 1. Adventa dievkalpojums. sestdien, **10. decembrī**, plkst. 14 3. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Sestdien, **24. decembrī**, plkst. 15 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Piedalīsies Londonas latviešu koris.

Brukvudā, Brukvudas latviešu kapos, GU24 0BL, svētdien, **20. novembrī**, plkst. 12.00 Mīrušo piemiņas dienas svētbrīdis.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māt. V.Vāvere

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics, LE17 6DF, svētdien, **20. novembrī**, plkst. 15 svētbrīdis Valsts svētku sarīkojumā.

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **11. decembrī**, plkst. 15.30 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam Ziemsvētku eglītes vakars.

Lesterā, Igaņu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **24. decembrī**, plkst. 16 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wolston, Coventry, CV8 3ZF, pirmdien, **26. decembrī**, plkst.12 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māt. V.Vāvere

Mansfildā, St.Peter's Centre, Church Side, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **3. decembrī**, plkst. 11 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu, sestdien, **24. decembrī**, plkst. 11 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Derbijā, Poļu klubā, 18 Kedleston Road, Derby, DE22 1GU, sestdien, **17. decembrī**, plkst.15.30 Ziemsvētku eglītes vakars.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **18. decembrī**, plkst.16.30 Adventa

dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam Ziemsvētku eglītes vakars.

VĀCIJA

Valsts svētku svinības Minsterē, Latviešu centrā Minsterē, Salzmansstr.152, 48159 Münster, sestdien, **19. novembrī**, plkst. 17. Svētku runu teiks Egils Levits, ievērojams latviešu jurists un politiologs, Eiropas Kopienas Tiesas tiesnesis. Koncertā uzstāsies koklētāja Laima Jansone ar programmu „Sidrabs”. Rīko-tāji: LKV un LCM

DIEVKALPOJUMI Freiburgā, Bērzainē, Leinhalddenweg 28, sestdien, **26. novembrī**, plkst. 14 paredzēts Valsts svētkiem un Adventa sākumam veltīts svētbrīdis. Archib. Elmārs Ernsts Rozītis. Sekos saviesīga pēcpusdienā.

Berlinē, Paula Gerharda baznīcā (Paul Gerhardt Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439 Berlin, svētdien, **20. novembrī**, plkst. 14 Mūžības svētdienas dievkalpojums. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Dr. Rudīte Līvmane. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu jomā kafijas galds ar līdznestiem groziņiem.

Memmingenā, Kristus baznīcā, Albert Schweizer Str. 19, svētdien, **20. novembrī**, plkst. 11.15 dievkalpojums Valsts svētku un šī gadalaika gaisotnē. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Frankfurtē, Sv. Mateja baznīcas draudzes namā „Brentanohaus”, Brentano ielā 23, svētdien, **27. novembrī**, plkst. 14 1. Adventa dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar tējas galdu.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **20. novembrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJA

Ielūgums iepazīties ar latviešu izcelsmes Zviedrijas parlamenta locekli ANTONU ĀBĒLI otrdien, **29. novembrī**, plkst. 18 LPK telpās, Wallingatan 34, 5 tr Stokholmā. Stāstījums zviedru valodā par darbu Zviedrijas parlamentā, ”Pret vardarbības kustību” un Latvijas apciemojumiem. Pārrunas pie glāzes vīna ar piekodām. Ieeja 50 kr. Lūdzu pieteikties pie info@svensklettiska.se jeb tel: 08 530 263 70. Zviedru-latviešu biedrība.

Latviešu pensionāru biedrība Gēteborgā ziņo:

Mūsu sanāksmju vieta mainīta! Sestdienās, **26. novembrī** un **17. decembrī** 2011. gadā, tās plkst. 13 notiks Gēteborgas ev. lūt. draudzes telpās! **HAGA ÖSTERGATAN 30, Gēteborgā**. Sarīkojums ar maizītēm par labprātīgiem ziedojumiem. Biedri un viesi laipni gaidīti. Valde

DIEVKALPOJUMI

Norčēpingas latviešu draudzes Adventa dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu notiks svētdien, **27. novembrī**, plkst. 13 Hedvigas baznīcā. Dienas mude: ”Atzīstiet, ka tas Kungs ir Dievs.” (Ps. 100,3). Mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!

Eskilstunas latviešu draudzes Adventa dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu notiks svētdien, **18. decembrī**, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Dienas mude: ”Vai mums citu gaidīt?” Mats Stenlunda mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!